

OTTHONUNK
OBUDA
BÉKÁSMEGYER

ÓBUDAI HÉTPETTYES ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Befogadás-Elfogadás-Együttnevelés”

Székhely: 1033 Budapest, Harrer Pál u.7.

Tagintézmény: 1032 Budapest, Solymár u.12-14.
1032 Budapest, Törzs u. 2.

Módosítás: Óbudai Hétpettyes Óvoda \ Szín- Kör- Játék Tagóvoda Nevelőtestülete

2019. 05. 31.

Tartalomjegyzék:

0.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5. o.
I.	AZ INTÉZMÉNY	7. o.
1.1.	Bemutakozás	7. o.
1.2.	Intézményünk küldetése	8. o.
1.3.	Az óvoda társadalmi, gazdasági, szociokulturális környezete	9. o.
1.4.	Az Óbudai Hétpettyes Óvoda sajátos nevelési módszerei	10. o.
II.	NEVELÉSFILOZÓFIÁNK	12. o.
III.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP	13. o.
3.1.	Gyermekkép	13. o.
3.2.	Óvodakép	15. o.
3.3.	Jövőkép	16. o.
3.4.	A program rendszerábrája	17. o.
IV.	ÓVODÁNK NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI	17. o.
4.1.	Nevelésünk alapelvei	17. o.
4.2.	Óvodánk nevelési céljai	18. o.
V.	AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉL-, FELADATRENDSZERE	19. o.
5.1.	Az óvodai nevelés általános feladatai	19. o.
5.2.	Egészséges életmód alakítása	19. o.
5.3.	Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	24. o.
5.4.	Az érzelmi, erkölcsi, és értékorientált közösségi nevelés	25. o.
5.5.	Esztétikai nevelés	28. o.
5.6.	Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	29. o.

5.7.	Anyanyelvi és értelmi nevelés	29. o.
5.8.	Fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	32. o.
VI.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	33. o.
6.1.	Személyi feltételek	33. o.
6.2.	Bázis óvodai tevékenység	34. o.
6.3.	Tárgyi feltételek	35. o.
VII.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI	37. o.
7.1.	A tevékenységek keretei programunkban	38. o.
7.2.	Játék	38. o.
7.3.	Játék fajtái	39. o.
7.4.	Játéktól a tanuláshoz	40. o.
7.5.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	41. o.
7.6.	Verselés, mesélés (drámajáték)	41. o.
7.7.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	43. o.
7.8.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	43. o.
7.9.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	45. o.
7.10.	Rajzolás, festés, mintázás és kézi munka	45. o.
7.11.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	46. o.
7.12.	Mozgás, mozgásos játék	46. o.
7.13.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	48. o.
7.14.	Külső világ tevékeny megismerése	48. o.
7.15.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	52. o.
7.16.	Munka jellegű tevékenységek	52. o.
7.17.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	54. o.

7.18.	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	55. o.
7.19.	A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére	56. o.
VIII.	FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ RENDSZER	57. o.
IX.	A PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	59.o.
X.	A GYERMEKI JOGOK VÉDELME	60.o.
XI.	GYERMEKVÉDELEM	63.o.
XII.	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	65. o.
12.1.	Család	66. o.
12.2.	Szülői választmány	67. o.
12.3.	Fenntartó	67. o.
12.4.	Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ	68. o.
12.5.	Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. kerületi tagintézménye	68. o.
12.6.	Iskolák	68. o.
12.7.	Bölcsődék	69. o.
12.8.	Kerületi és külhoni magyar óvodák	69. o.
12.9.	Közművelődési és egyéb intézmények	69. o.
XIII.	ÉRDEKEGYEZTETÉS	70. o.
	MELLÉKLETEK	
	Jegyzőkönyv	
	Legitimációs záradék	

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- ❖ Magyarország Alaptörvénye (2011. április 15.) és annak módosításai.
- ❖ A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és annak módosításai.
- ❖ Egyezmény a gyermekek jogairól. (Bp. Egyesült Nemzetek-UNICEF 1992.)
- ❖ A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról, különösen a **Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosítása.**
- ❖ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- ❖ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- ❖ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól.
- ❖ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról.
- ❖ Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról.
- ❖ 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

Pedagógiai Programunk módosításánál az alábbi dokumentumokat vettük figyelembe:

- ❖ Óbudai Hétpettyes Óvoda hatályos Alapító Okirata
- ❖ Önértékelési Kézikönyv Óvodák számára. (Oktatási Hivatal)
- ❖ Országos tanfelügyeleti Kézikönyv óvodák számára (Oktatási Hivatal)
- ❖ Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez (Oktatási Hivatal)
- ❖ Fenntartói határozatok
- ❖ Nevelőtestületi határozatok

Bevezető

A pedagógiai programunk előzményei:

- ❖ **1999.** A Hétpettyes Óvoda és a Szín-Kör Játék Óvoda, akkor még külön-külön önálló nevelési intézmény nevelőtestülete élt törvény adta lehetőségeivel, és **saját nevelési programot írt.**
- ❖ **2010**-ben a két intézmény összevonásra került, a nevelési programokat egy programmá fogalmazták. A módosítást indokolta még, hogy az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja** is változott.
- ❖ **A 2013**-as módosításra az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának** változásai és a **Köznevelési Törvény** hatályba lépése miatt volt szükség. Készítésekor kiszűrtük a két intézmény azonosságait, és figyelembe vettük az eredeti sajátosságokat.
- ❖ Pedagógiai Programunk **2019.** évi újragondolását, módosítását az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának** módosítása, a módosított **Köznevelési Törvény, az óvodai nevelés** működését befolyásoló törvényi változások (**pedagógus életpályamodell, a tanfelügyelet**) és az **Óbudai Hétpettyes Óvoda, valamint a Szín-Kör-Játék Tagóvoda nevelési sajátosságaiban bekövetkezett változások tették szükségessé.**
- ❖ **A 2022**-ben történő módosítást a **szénhidrátanyagcsere rendellenességgel élő személyekre vonatkozó 38/2021. (IX.1.) kormányrendelet** indokolja.
- ❖ **A kormány 417/220. (VIII. 30.) kormányrendelete a közneveléssel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról és az allergiás gyermekek egészségvédelme** indokolja.
- ❖ **Továbbá a fenntartó nem támogatja/finanszírozza az Elvesztett állatok alapítvány tevékenységét ezért kikerül a pedagógiai programunkból.**
- ❖ **A fenntartó támogatja a tanköteles korba lévő gyermekek úszását, ezért bekerül a programunkba.**

Melyek ezek a változások?

- ❖ Az óvoda, mint **befogadó intézmény**, „befogadja” az egész családot is, nem csak a hozzánk járó gyermeket, tehát figyelembe kell vennünk a családokban végbemenő változásokat. **A gyermek érdekében** együttműködő közösséggé kell formálódnunk.
- ❖ A korunkban zajló, folyamatosan változó világ hatással van a hozzánk járó gyermekeinkre, **ezért másfajta pedagógiai hatásokat** kell terveznünk, másfajta nevelési módszereket kell alkalmaznunk, mely a mai kor gyermekénél a nevelést, tanulást hatékonyabbá teszi. Ezért új pedagógiai eljárásokat ismertünk meg.
- ❖ Figyelembe kell venni a sok új szakmai, módszertani innovációs törekvéseket, melyet intézményünkben az óvodapedagógusok továbbképzéseik során elsajátítanak, megvalósítanak a sikeres nevelés, fejlesztés érdekében.

- ❖ Pedagógiai Programunk alapja, meghatározója, továbbra is az a közösen megfogalmazott értékrend, amely a 2013-ban elfogadott nevelési programban meghatározásra került.
- ❖ Épületeink **2014** óta „**Zöld Óvoda**” címmel rendelkeznek. A pedagógusminősítő vizsga, minősítési eljárás során vizsgálandó pedagóguskompetenciák köre újabb, szám szerint a kilencedik kompetenciaterülettel bővült. **A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselete és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának megvalósulása az óvoda nevelési gyakorlatában. (Épr. 7. § (2)).**
- ❖ A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, a **gondoskodás és különleges védelem** illeti meg. A társadalmi folyamatok hatására a mai gyermekek szükségletei, az egyén boldogulásához szükséges személyiségjegyek változtak, ezért mi is szemléletváltással alkalmazkodunk, hogy megfeleljünk korunk kihívásainak, a fejlődő személyiség segítésének.
- ❖ A gyermek nevelése **elsősorban a család joga és kötelessége**, ebben óvodánk kiegészítő, felzárkóztató szerepet tölt be.

Eddig végzett munkánk garanciája az **Oktatási Hivatal** által adományozott „**Bázisóvoda**” cím elnyerése, mellyel elismerte az intézményben kiemelkedően színvonalas nevelési gyakorlat jelenlétét. Tevékenységünk eredményét igazolják a „**Zöld Óvoda**” cím többszöri elnyerése, valamint a hozzánk járó gyermekek, **szülők elégedettsége**.

AZ INTÉZMÉNY

1. Bemutatkozás

Az intézmény hivatalos elnevezése: Óbudai Hétpettyes Óvoda

Az intézményben folyó nevelő munka nyelve: Magyar

A Pedagógiai Program létrehozója: Óbudai Hétpettyes Óvoda \ Szín-Kör-Játék tagóvoda
Nevelőtestülete

A Pedagógiai Program elfogadója: Az intézmény nevelőtestülete

A Pedagógiai Program jóváhagyója: Az intézmény vezetője

Az óvodai csoportok száma: 17

Jogszabályban meghatározott közfeladata:

Gyermekek nevelése hároméves kortól a tankötelezettség kezdetéig. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja a napközbeni ellátással összefüggő feladatokat, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésével, ellátásával együtt, az Alapító Okirat szerint.

Működési köre:

Budapest Főváros III. kerület Óbuda- Békásmegyér Önkormányzata által kijelölt körzete.

Iránvító és fenntartó szervének neve, székhelye:

- ❖ Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata

Címe: 1033 Budapest, Fő tér 3.

Oktatási és Kulturális Osztály: 1033 Budapest, Fő tér 4.

A közszolgáltató szerv fajtája: Közintézmény

Az alapító okirat száma: 1-E/2016-677952

Az óvoda élén az óvodavezető áll, jogkörei: Egyszemélyi felelős vezető, önálló munkáltató, részben önálló gazdálkodó, és előirányzat felhasználó.

A nevelőtestület: Az óvoda legfontosabb döntést hozó szervezete.

Az óvodai alkalmazottak munkaköre: Pedagógus munkakör, pedagógiai munkát segítő munkakör, kiegészítő munkakör.

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- ❖ A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően, évente a szülői igényekre alapozva biztosított.

Törzskönyvi adatok

	<u>Székhely Óvoda:</u> 1033 Budapest, Harrer Pál u.7.	<u>Szín-Kör-Játék Tagóvoda:</u> 1032 Budapest, Törzs u.2.	<u>Szín-KörJáték Tagóvoda</u> 1032 Budapest, Solymár u. 12-14.
<u>Telek területe:</u>	3630m ²	4480 m ²	3760 m ²
<u>Beépített terület:</u>	1320m ²	1942,95 m ²	511 m ²
<u>Udvar:</u>	2310 m ²	3249 m ²	2537 m ²

1.2. Intézményünk küldetése

- ❖ Legfontosabb számunkra az, hogy a gyermekek jól érezzék magukat intézményünkben, érezzék szeretetünket, változatos lehetőséget kapjanak arra, hogy a **gyermeki kompetenciák** fejlődhessenek.
- ❖ Gondoskodunk arról, hogy napjaik vidáman teljenek, kérdéseikre választ kapjanak. Nyitottak, kíváncsiak legyenek a párhuzamosan szervezett tevékenységek iránt, egészséges, biztonságos környezetben nevelődjenek. Épületeink 2013-tól „**ZÖLD ÓVODA**” minősítést kaptak, ezért a fenntarthatóság pedagógiai elemeit beépítettük nevelési céljainkba.
- ❖ **Magyarország alaptörvényét** figyelembe véve, és a napjainkban zajló rendkívül gyors változások arra készítettek bennünket, hogy gyermekeinkben fejlesszük a **tanulás iránti vágyat**, amely végig kíséri őket egész életükön át. Annak érdekében, hogy felkészítsük a hozzánk járó gyermekeket a belsőleg motivált tanulásra, és megalapozzuk a jelenkor és a jövő kihívásaihoz elengedhetetlen attitűdöket, készségeket és képességeket, **új pedagógiai eljárásokkal** egészítettük ki nevelésünket. Ez az **élménypedagógia, a projektpedagógia, a múzeumpedagógia és az inkluzív szemlélet.**

- ❖ Figyelembe vesszük azokat **az óvodán kívüli**, körülöttünk lévő nevelési lehetőségeket is, melyeket a múzeumpedagógia nyújt gyermekeinknek az esztétikai nevelés és a művészetek terén, **a fenntartó finanszírozásával**.
- ❖ Programunk segíti a gyerekeknél kialakítani az **önismeretet, öntevékenységet, önmegvalósítást**, mely segíti őket a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarok megelőzésében, kezelésében.
- ❖ Lehetőséget nyújtunk **„Tehetségpontként”** a tehetséggondozásra, tehetségazonosításra.
- ❖ Felmérjük gyermekeink meglévő és fejlesztendő képességeit, a szülővel, segítő szakemberekkel **együttműködve** valósítjuk meg az egyéni nevelési-fejlesztési terveinket a projektek által.
- ❖ Kirándulásokat, sétákat szervezünk az élő és élettelen természet csodáinak felfedezésére, az **élmény alapú** megismerés érdekében.
- ❖ Minden nap szabad teret adunk a gyermekeknek az alkotó játéokra, kezdeményezett tanulási tevékenységeinket a játékba építetten szervezzük, párhuzamosan szervezett tevékenységeket kínálva.
- ❖ Kiemelten építünk **a szülővel való együttműködésre**, mert csak közösen tudjuk a gyermekek érzelmi biztonságát megteremteni és fejlődésüket hatékonyan segíteni.
- ❖ A családokkal való szorosabb együttműködés érdekében már az óvodai beiratkozásnál **megismertetjük** programunkat, házirendünket, az óvodába kerüléskor **szülő** beszoktatással segítjük elő a gyermekek befogadását, az átmenet megkönnyítését.

1.3. Az óvoda társadalmi, gazdasági, szociokulturális környezete

Óvodánk **Óbuda** jól megközelíthető csomópontjánál, három épületben várja a hozzánk érkező gyermekeket. A Harrer Pál utcában üzemelő Óbudai Hétpettyes Óvoda a **székhely** óvoda, a H5-ös HÉV-vel, a 9-es, 106-os, 34-es autóbusszal, illetve az 1-es villamossal közelíthető meg.

A Szín-Kör-Játék **Tagóvoda** a Vörösvári út elejéről az 1-es villamossal, a 218-as, 137-es, 237-es, és a 160-as autóbusszal közelíthető meg, valamint a Bécsi út felől a 17-es, 41-es, 19-es fonódó villamossal. Mindhárom épületben, hétfőtől-péntekig **6³⁰–17³⁰**-ig látjuk el a gyermekeket. A Harrer Pál utcában **kilenc** csoport, a Törzs és Solymár utcában **négy-négy** csoport működik. A jó levegőjű, biztonságos udvarainkon számos lehetőség adódik a mozgásra, játékra, a természet kincseinek felfedezésére, megfigyelésére. Tágas, világos, barátságos csoportszobáinkban számos csodára, meglepetésre lehet számítani nap, mint nap. Intézményünk körzetében több múzeum található: az Óbudai Múzeum, Goldberger Textilipari Gyűjtemény, Vasarely Múzeum, Kiscelli Múzeum, Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, Varga Imre Múzeum, melyeket rendszeresen látogatunk óvodásainkkal.

Intézményünk, épületeink körzete, a szülők helyzete:

- ❖ Főleg lakótelepi, de több régi építésű épülettömb is hozzánk tartozik, valamint néhány utca a hegyoldalról is. Járnak hozzánk a kerület más részéből is gyermekek, valamint Budapest vonzáskörzetéből is néhányan.

- ❖ A megállapítások tartalmában támaszkodunk a **pedagógusok jelzéseire**, mely szerint a társadalmi, gazdasági változások a családok életében is **nagy változásokat** idézett elő. A szülők többsége egyre kevesebb időt tud tölteni gyermekeivel, nevelési kérdésekben inkább a ráhagyó, mintsem a következetesség dominál. A többgenerációs családmodell nem működik, a nagyszülők dolgoznak, ezért a gyerekek már korán bölcsődei ellátásban részesülnek. A közös élményekre, a családi meghitt együttlétekre kevesebb idő jut, a rohanó, feszült napi életritmus miatt.
- ❖ A gyerekek egyre több időt töltenek az óvodában, ezért pedagógiai programunkban hangsúlyos szerepet kap a **projektpedagógia**, mely által bevonzzuk, felkínáljuk a családoknak az **együttnevelést**.
Ez a módszer segíti a lakótelepi közegből adódó elszigetelődés feloldását, az együttműködést. A felkínált családi rendezvényeinken közös élmények átélésével nyújtunk példát a hétköznapokra.
- ❖ A körzetünkben lakó gyermekek szociális, anyagi helyzete átlagosnak mondható, a körzeten kívüli és vidéki gyerekeknek általában jobbak a körülményeik. Szociálisan hátrányos helyzetben a családok kb. 1-5 %-a él, a szülők többsége dolgozik.
- ❖ Egyre több az elvált vagy egyedül élő szülő.
- ❖ Kevés etnikai kisebbséghez tartozó, vagy migráns gyermek jár hozzánk.

1.4. Az Óbudai Hétpettyes Óvoda sajátos nevelési módszereiről

Mindennapos mozgás

Nevelőtestületünk elkötelezett az „Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában” megfogalmazott irányelveknek. A **mozgás** korszerű értelmezését, tervezését és megvalósítását igyekszünk a napi gyakorlatban működtetni. Minden nap biztosítjuk a szabad mozgás lehetőségét a csoportszobákban, udvaron vagy a tornatermünkben. Havonta mozgásnapokat szervezünk, mely mindig egy-egy projekt téma köré szerveződik. Ekkor a csoportjaink helyszínről-helyszínre járva, izgalmas mozgásos játékokon vehetnek részt. Rendszeresen tervezünk a szülőkkel közösen programokat, kirándulásokat, példát mutatva a sport megszerettetésére. Egy óvodapedagógus kolléganőnk, aki egyben jógaoktató, saját csoportjában igyekszik heti rendszerességgel megismertetni az óvodás korosztály számára kidolgozott jóga gyakorlatokat a mozgás és az egyéni készség- és képességfejlesztés érdekében.

Néphagyomány ápolása

A népi hagyományok megjelenése az óvodai nevelő munkánkban elősegíti az érzelmi, esztétikai, erkölcsi nevelésünk megvalósítását, valamint kitüntetett szerepe van a szülőföld iránti szeretet kialakításában. Mindennapi tevékenységeink komplex részeként jelenik meg.

Beépítjük ünnepeinkbe, hétköznapjainkba, beszélgetéseinkbe, de megjelenik a grafomotoros tevékenységekben, a zenei és mozgásos játékainkban is. Célunk, hogy a gyerekek szerepjátékainak szerves részévé váljon. A néphagyományhoz kapcsolódóan átélte tevékenységek a közös élmény erejével hatnak a gyermekeinkre, erősítik a közösségünkhöz tartozás érzését. Elősegítik a komplex személyiségfejlődést. Havi rendszerességgel van néptánc az Óbudai Népzenei Iskola tanárainak irányításával. Csoportjainkban a szövés, fonás, gyöngyfűzés, agyagozás, „kőrmöcskésés” rendszeres tevékenység. A népi dalos játékok és népmesék alapjait képezik a párhuzamosan végzett tevékenységeinknek. Jeles napjaink megünneplésekor különös jelentősége van a népi hagyományok megjelenésének.

Drámapedagógia

„A drámapedagógia középpontjában a cselekvésen, ezen belül is a dramatikus cselekvésen keresztül megvalósuló tanulás áll. Olyan csoportos játéktevékenység, melynek során a résztvevők képzeletbeli világot építenek fel, majd ebbe a képzeletbeli világba szereplőként vonódnak be.

(Kaposi László: A tanárszerepben. Drámapedagógiai Magazin Bp. 1994.)

Célja, hogy önmagukat jól ismerő, a világra nyitott, harmonikus és alkotó személyiségekké váljanak a gyermekek. A dramatikus nevelés a **személyiségfejlesztésnek olyan módszere**, amelynek során a cselekvő ember (gyermek) ismeretei, képességei és társas kapcsolatai a nevelő által irányított és a társakkal közösen végzett dramatikus játékok során fejlődnek. Elősegítik a gyermekek beszédének tisztaságát, szép kifejező voltát. A drámajátékok alkalmazásával megvalósítható a közösségen belül az **egyenre figyelő, az egyéni fejlesztést elősegítő** folyamat, valamint a **gyermeki kompetenciák** kiteljesítése.

Feladataink:

- ❖ Megismertetni a gyermekeket a különböző művészeti ágakkal, az érzelmi kötődés elősegítését a rácsodálkozás, a gyönyörködtetés élménye által.
- ❖ A drámapedagógia gyakorlati tapasztalatainak felhasználásával a testi, lelki egészség megőrzése a művészeti nevelés sajátos eszközeivel.

Milyen fejlesztő hatása van a gyermeki személyiségre a drámajátékok szervezése?

- ❖ Abban rejlik, hogy cselekvést, aktív közreműködést követelnek minden résztvevőtől.
- ❖ A drámajáték során megvalósítható a differenciált egyéni bánásmód, a gyermeki személyiség egy időben (játékban) történő fejlesztése.
- ❖ Szeretetteljes, élménnyel teli, kreatív tevékenység jellemzi gyermekeink óvodában eltöltött éveit.

- ❖ A dráma, az önismereti, döntéshozó, stressz kezelő játékok fejlesztő hatása abban rejlik, hogy a játéktevékenység és a párhuzamos tevékenység során a gyermekek csoporthelyzetben olyan játékokat játszanak, melyek egyszerre több nevelési feladatot is megoldanak.
- ❖ Más valakinek, vagy más valaminek problémáiba képzelik bele magukat.
- ❖ Kapcsolatokat és kölcsönhatást létesítenek másokkal.
- ❖ Játék révén eszméket és érzelmeket tárnak fel, alakítanak és fejeznek ki.
- ❖ Értékelik cselekvéseik következményeit, fejlődik önértékelésük.
- ❖ Tapasztalataink alapján a gyermek önkifejezésére, önfejlődésére, szocializációjára nagy hatással van a drámajátékok során alkalmazott zene, a mese, a kézművesség, a színház, a mozgás, vagy éppen a tánc.
- ❖ Legsikeresebb óvodánkban a drámajátékok (utánzás, megjelenítés, dramatizálás, versmondás), a bábozás és bábkészítés, a zene, a mozgás, a tánckultúra, az improvizatív mozgás szervezése a gyerekeknek, tehetségműhely formájában is.

II. NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK

A legfontosabb a gyermekek „mindenek felett álló érdekének”, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően a gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatásának, az egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosítása.

Valljuk:

- ❖ A játék, ezen belül is **a szabad játék** az az eszköz, amely legalkalmasabb az érzelmek, akarat kifejezésére, a szociális magatartás szabályainak elsajátítására, a világ megismerésére.
- ❖ A család a gyermek nevelésének elsődleges színtere. Nevelésünk eredményessége érdekében fontos számunkra a **család és az óvoda együttműködése**, a családból hozott eltérő értékrend figyelembe vétele. Törekszünk az **egyensúly** megteremtésére a hozott neveltségi szint, és az óvodánk által képviselt nevelési értékek között.
- ❖ A gyermekek egyéni igényeit, a kulturális sokféleséget **tiszteletben tartjuk**, és különös hangsúlyt helyezünk arra, hogy a család vegyen részt az óvodai nevelésben.
- ❖ A mozgás segíti a gyermek testi, lelki, érzelmi és szociális fejlődését, ezért fontosnak tartjuk az óvodai nevelés minden napján. Változatos helyszínen – teremben és szabadban, spontán vagy szervezett formában biztosítjuk a **mozgást** a gyermek részére.
- ❖ Az igazi **értékek** felismerésére neveljük gyermekeinket, hogy értően védjék életadó környezetüket, ismerkedjenek a hagyományos magyar népi kultúrával, kialakuljon gyermekeinkben a **nemzeti identitástudat, a család iránti kötődés**.

Fontos számunkra, hogy:

- ❖ Kiemeljük programunkban az **esztétikai nevelést**, mert az egyes művészeti ágak által közvetített hatások, élmények beépülnek a gyermeki személyiségbe, az önfejlődésre jelentős hatással vannak.
- ❖ A **drámajátékok, művészetek** alkalmazásával lehetőséget nyújtunk a gyermekek számára **önmaguk** megismerésére, így a tevékenységek során megtapasztalják, megérik a művészet szépségét, személyiségformáló erejét (zene, tánc, film, előadóművészet, bábművészet, képzőművészet, népi kézművesség, múzeumlátogatások).
- ❖ **Új pedagógiai módszerek** által segítjük elő a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, mert az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem, az érés sajátos törvényszerűségei így valósulnak meg.
- ❖ Valósuljon meg **minden nap** a kreativitás, az alkotókészség, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás, a környezettudatos nevelés kibontakoztatása.
- ❖ **Közvetlen tapasztalás** útján neveljük a gyerekeket a környezet védelmére, az élők tiszteletére, a természeti és tárgyi környezet megismerésére.
- ❖ Az **igazi értékek közvetítése** valósuljon meg. A magyar népi kultúra átörökítése, népszokások, ünnepkörök által. A gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése.
- ❖ A tevékenykedtetés, a szituációs és drámajátékok, a dramatizálás, a bábozás lehetővé teszi gyermekeink számára, hogy önmagukat adják, bátran **fejtsék ki véleményüket**, érzéseiket foglalják szavakba.
- ❖ A pedagógusok úgy irányítják a **kötetlen, párhuzamosan** szervezett tevékenységeket, hogy a gyermekek **tévedhetnek**, „minden válasz jó válasz, csak megfelelően kell érteni és megértetni másokkal.” Ez által szabad véleménynyilvánításuk megvalósul, **önértékelésük, önmegvalósításuk, problémamegoldó képességük** fejlődik.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP

3.1. Gyermekekép

„A gyermek olyan, mint a tükör. A szeretetet nem kezdeményezi, de visszatükrözi. Ha szeretetet kap, viszonzza azt, de ha nem kap szeretetet, nincs mit visszatükröznie.”
(Ross Cambell)

Ebben az életkorban az „ÉN” alakulása szempontjából egyedülálló érdeklődésre, fogékonyságra, aktivitásra alapozunk. A gyermeki igényből fakadó szabad játéknak nagy

jelentőséget tulajdonítunk. Gazdag és változatos tevékenységek során szerzett közvetlen tapasztalatokkal, élményekkel segítjük a gyermeki személyiség kibontakoztatását.

- ❖ Felébresztjük **alkotás vágyát**, segítünk megtapasztalni a teljesítmény örömét, az **önkifejezés** szépségét. Így egyéni tehetségük észrevétlenül kibontakozhat, a spontaneitás szándékos tanulássá alakulhat. Ezzel párhuzamosan és ennek következményeként a **kommunikációs képességek** is fejlődhetnek.
- ❖ A magyar nép azon **hagyományainak őrzését**, melyek az óvodás korú gyermek számára értelmezhetők és az anyanyelvünk ápolását alapvető feladatunknak tartjuk.
- ❖ Az **önkifejezés** többféle lehetőségére való kondicionálás az óvodás és a későbbi életkorokban is segítően hathat. Ha gyermekeink megtanulják önmagukat értelmezni, fogékonyabbak lesznek **mások** nehézségeinek megértésére, és nem utolsósorban **egyéni problémahelyzeteik** megoldására is alkalmasabbak lesznek.
- ❖ Intézményünk az **Alapító Okiratban** meghatározottak szerint fogad, nevel **integrált nevelésre** szoruló gyermeket. Mindegyikünk életében hangsúlyt kell kapnia annak a **társadalmi alapértéknek**, mely szerint senkit nem lehet **hátrányosan megkülönböztetni** azért, mert képességei terén valami diszfunkcionalitás mutatkozik. A támogató környezetben történő élmények feldolgozásának biztosításával a különbözőségek elfogadását a gyermek **maga is megtanulja**. Ő is **befogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé** válik, korának megfelelő mértékben.
- ❖ Reméljük, hogy óvodapedagógusaink és a nevelést segítők által közvetített értékrendszerünk eredményeképpen nem csak az iskolai életmódhoz, hanem **a sikeres és boldog felnőttkorhoz** is megfelelő alapot adunk.

Szeretnénk, ha a hozzánk járó gyermekek az óvodáskor végére:

- ❖ **Testileg, szellemileg fejlett**, harmonikus, **összerendezett mozgású**, a térben biztonságosan jól tájékozódó, finommotorikus képességeikben fejlettek lesznek.
- ❖ **Lelkileg kiegyensúlyozott**, vidám, boldog, **kíváncsi**, a világra nyitott, kapcsolataiban **nyílt, őszinte, önmaga értékeit ismerő**, önállóságában egyre fejlettebb, tevékenységeinek másokra gyakorolt hatását felismerő gyermekekké fejlődnének.
- ❖ Az **önkifejezésben**, az alkotásban, kreativitásban, kommunikációjuk kialakulásában, kiszélesítésében **sikereket elérő óvodásokká válnak, kialakul a konfliktuskezelő képességük**.
- ❖ Közvetlen környezetével folyamatosan kapcsolatban lévő, a természeti és épített **környezetet ismerő, megbecsülő, óvó emberekké fejlődnének**, akik ismerik a rájuk leselkedő veszélyeket és megtanulnak ezek ellen védekezni, koruknak megfelelő szinten.
- ❖ Szociálisan képesek lesznek **együttműködésre**, kapcsolatteremtésre, akik környezetük verbális és nonverbális jelzéseit megértik, türelmesek, kreatívak, **elfogadják a társaik** esetleges „**másságát**”, segítik az ilyen gyermekek beilleszkedését.

- ❖ **Felismerik** az igazi **erkölcsi értékeket**, az évszázados hagyományokon alapuló népi és kulturális értékeket, tisztelik, szeretik az ősi, magyar népi kismesterségek technikáit, koruknak megfelelő szinten. Ismerik a **szülőföld hagyományait**.
- ❖ Megismerik a művészet különböző formáit, és **magas érzelmi intelligenciát sajátítanak el a művészeti ágakkal való találkozás során.**

**„Minden gyermek művésznek születik.
A probléma művésznek maradni, miközben felnövünk.”
(Pablo Picasso)**

- ❖ Az óvodáskor szenzitív időszakában, az inkluzív légkörben történő nevelés eredményeképp, a gyermekekben kialakulhat a **különbözőségek elfogadása, az előítélettől mentes gondolkodásmód.**

3.2. Óvodakép

A biztonságos, szeretetteljes, a gyermekek érdekeit, egyéni szükségleteit szem előtt tartó óvodai nevelésünk a tudatos nevelőmunkánkkal valósul meg.

Ennek folyamán a gyermek **egyéni képességeinek fejlesztése** az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva történik, építve a gyermek **spontán érdeklődésére, megismerési vágyára, kíváncsiságára, tapasztalataira, élményeire.**

- ❖ Óvodánk épít a szülők közreműködésére a nevelésben, az **együttnevelés** megvalósítására, ahol érvényesül a családi nevelés elsődlegessége és megvalósul a család - óvoda együttműködése.
- ❖ Hiteles **mintát** nyújtunk, ezáltal fejlesztjük óvodásaink **egyetemes** emberi, esztétikai értékeit, önmagukhoz és másokhoz való viszonyát. Gyermekeink sokszínű tevékenységeken keresztül próbálják ki, gyakorolják az életben előforduló helyzeteket, **így válnak alkalmassá az iskolai életre.**
- ❖ Szeretetteljes, biztonságos, érzelem gazdag, élménydús légkört teremtünk, amelyben lehetőség nyílik a **minőségi életvitel** megismerésére, az énkép formálására, a nehéz helyzeteket elviselni tudó **boldog és önálló** gyermekek nevelésére.
- ❖ Nevelésünk a gyermek egyéni képességeinek megfelelő **teljes körű** kibontakoztatására, **a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben** tartásának megerősítésére, a személyiség tiszteletére, elfogadására, megbecsülésére irányul. A gyermek **elfogadó** lesz önmagával és másokkal szemben, **tisztelettel** fordul társai és a felnőtt közösség felé. A közösségért szívesen dolgozik, **önbizalma és önérvényesítő** képességei megerősödnek.
- ❖ A gyermeket, mint személyiséget **gondoskodás és különleges védelem** illeti meg. Személyisége, tehetsége a környezet személyi és tárgyi feltételei révén bontakozik ki.

- ❖ Az óvodai nevelés **gyermekközpontú, befogadó**, biztosítja minden gyermek számára az **egyenlő hozzáférést**, tudatosan kerüli a **nemi sztereotípiák** erősítését, **elősegíti** a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását (a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segíti).

Feladatunk olyan hatékony óvoda működtetése, ahol:

Befogadó, elfogadó, együttnevelési intézményként inkluzív szemlélettel neveljük a ránk bízott gyermekeket.

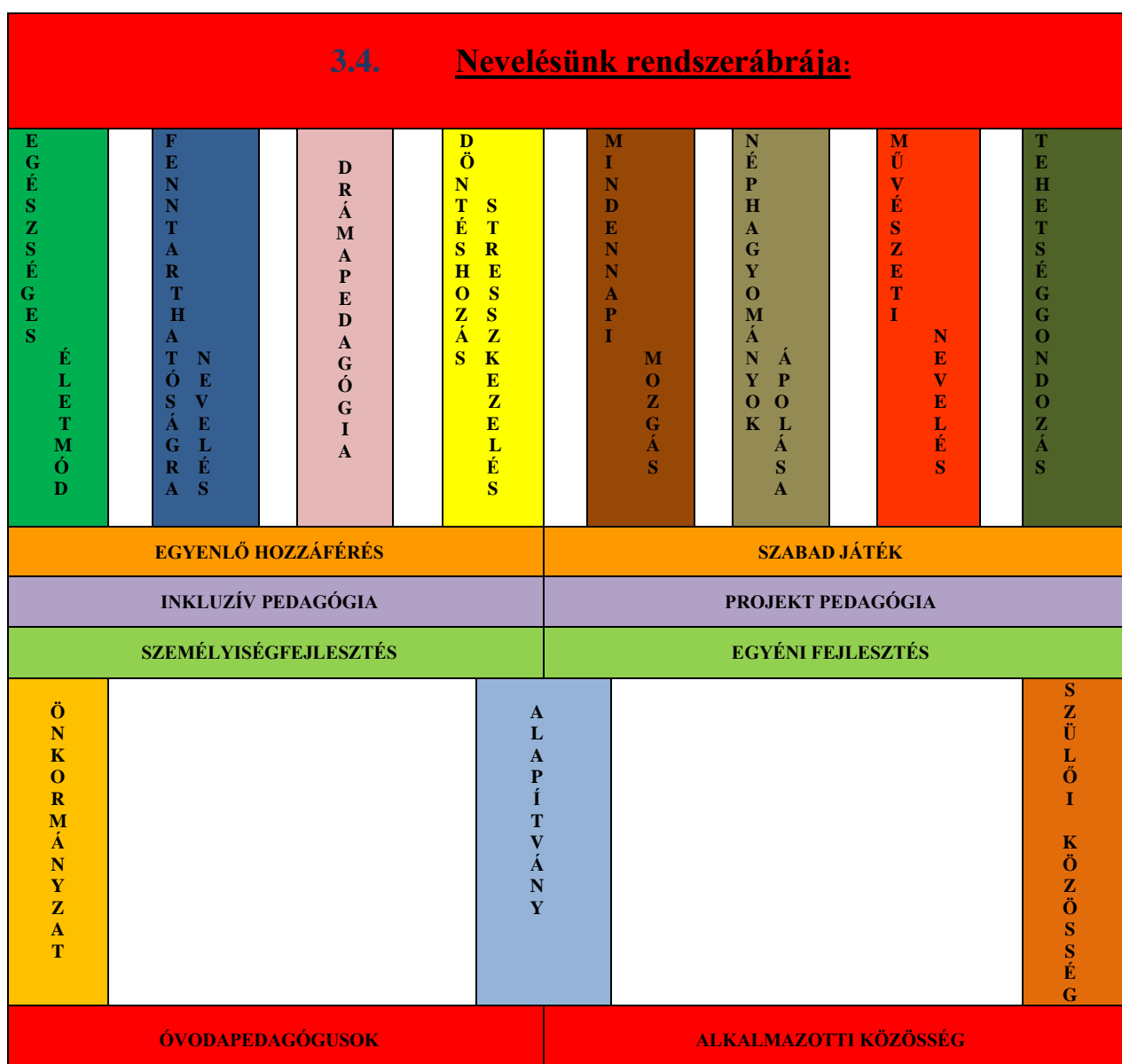
- ❖ **Befogadóként**, befogadjuk a gyermekeket, családjukkal együtt.
- ❖ **Elfogadóként**, tiszteletben tartjuk és olyannak fogadjuk el a gyermeket, családot, amilyen.
- ❖ **Együttnevelési intézményként**, garantáljuk az intézmény partnereinek jogait, érdekeiket képviseljük.
- ❖ Mindegyikünk életében hangsúlyt kap az a **társadalmi alapérték**, mely szerint senkit nem lehet hátrányosan megkülönböztetni azért, mert képességei terén valami diszfunkcionalitás mutatkozik. Ezzel testületünk teljes mértékben egyetért és a segítségben örömmel közreműködünk.
- ❖ A támogató környezetben történő élmények feldolgozásának biztosításával a különbözőségek **elfogadását** a gyermek maga is megtanulja. Ő is **befogadóvá, együttműködővé, elfogadóvá**, segítőkésszé válik, korának megfelelő mértékben.
- ❖ Szeretetteljes, biztonságos, érzelemgazdag, élménydús légkört teremtünk, amelyben lehetőség nyílik a minőségi életvitel megismerésére, az énkép formálására, a nehéz helyzeteket elviselni tudó **boldog és önálló gyermekek** nevelésére.
- ❖ **Inkluzív, integrált, migráns** gyermekeket támogató nevelést valósítunk meg. Esélyegyenlőség, hátrányt csökkentő pedagógiai attitűdök, a nemek egyenlőségének támogatását segítő elvek jellemzik módszereinket.

3.3. Jövőkép

Olyan intézményt szeretnénk működtetni, és olyan intézménnyé szeretnénk válni:

- ❖ Ahol a **törvényi és társadalmi** elvárásokat ismerik, felismerik, gyakorolják.
- ❖ Ahol a jelen és a jövő **kihívásait, változásait** továbbra is jól tudják kezelni, tudnak hozzá alkalmazkodni az itt dolgozók, a hitvallásuk megőrzésével.
- ❖ Ahol rendszeresen meghatározzák intézményünk **erősségeit, fejlesztendő területeit**.

- ❖ Ahol megőrzi intézményünk pedagógiai céljainak, magas színvonalú munkájának múltját, jelenét a jövőben is, megfelelve a **szülők, gyermekek, az intézményben dolgozók** és a **fenntartó** igényeinek.
- ❖ Ahol törődnek az óvodapedagógusok mentálhigiéniájával, így lesz alkalmas a **gyerekek pszichohigiéniás nevelésére**.
- ❖ Ahol hosszútávon megőrizhetjük, megtarthatjuk **„Bázisóvoda”, „Zöld Óvoda”, „Tehetségpont”** címeinket, ami korszerű pedagógiai munkánkat mutatja.

IV. ÓVODÁNK NEVELÉSI ALAPELVEI, CÉLJAI

Óvodánk Pedagógiai Programjának cél és feladatrendszerét a **jogszabályi és tartalmi elvárásoknak** megfelelően fogalmazzuk meg, figyelembe véve sajátosságainkat.

4.1. Nevelésünk alapelvei:

- ❖ A gyermeki személyiséget **elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom** övezi.
- ❖ A nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- ❖ Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek **szükségleteihez, személyiségéhez** kell igazodniuk.
- ❖ Tiszteletben tartjuk a **nemzeti, etnikai, migráns kisebbséget** képviselő gyermekek hovatartozását, az önazonosság érzését, ápolását, erősítését az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az **emberi jogok és alapvető szabadságjogok** védelmét.
- ❖ A **gyermeki szükségletek** kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről nap, mint nap gondoskodunk.
- ❖ A **kiemelt figyelmet** igénylő gyermekek számára a szükséges segítséget, gondozást, a fejlesztő nevelést biztosítjuk.
- ❖ Tekintettel vagyunk a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakítására, a gyermeki közösségben végezhető **sokszínű tevékenység** szervezésére, különös tekintettel a **játéokra, a szabad játék** biztosításának túlsúlyára.
- ❖ Gondoskodunk a **tevékenységeken** keresztül megvalósuló, az életkorhoz és a gyermek **egyéni képességeihez** igazodó műveltség tartalmak közvetítéséről, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi tárgyi környezetről.

4.2. Óvodánk nevelési céljai

Célunk, hogy elősegítsük óvodásaink személyiségének sokoldalú harmonikus fejlődését.

- ❖ A kreativitás, nyitottság, alkotókészség kibontakoztatását, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- ❖ Az egyenlő hozzáférést a befogadó nevelés biztosításával, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek előítélet mentességének megerősítésével.
- ❖ Pedagógiai Programunk figyelemmel van **az európai uniós tagállamok** egyik kiemelt célkitűzésére, a **tudás alapú** társadalom megteremtésére. Ennek biztosítéka **az egész életen át tartó tanulás** képességeinek elsajátítása, az alapképességek és

kulcskompetenciák megfelelő szintű birtoklása. Az óvodai tanulást ezért tágan értelmezzük, tanulásnak tekintjük a cselekvések döntő többségét, építünk a tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamatokra. **Kiemelt szerepet** szánunk a természet védelmére, szeretetére irányuló környezettudatos nevelésnek, az énképfejlesztésnek, önbizalom növelésnek, a döntéshozó, stresszkezelő képesség megalapozásának.

- ❖ A gyermekek **egyéni képességeinek** kibontakoztatásában a művészeti nevelés területeinek alkalmazásával. Szeretnénk elérni, hogy a gyerekek kötődjenek a művészetekhez, hogy általuk, velük, megtalálják a helyes utat, a megoldást, az örömet, a sikert óvodáskorukban és további életük során.
- ❖ A gyermeki érdeklődés felkeltésével a néphagyományok, az **igazi erkölcsi értékek** iránt, a gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés biztosításával.

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉL, FELADATRENDSZERE

5.1. Általános nevelési feladataink

- ❖ **„A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.”**
(363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet - az Óvodai nevelés országos alapprogramról, VI/3.)
- ❖ **„Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi, és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”**
(Magyarország Alaptörvénye (2011.04. 11.) XVI. cikk (1))

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- ❖ Az egészséges életmód alakítása
- ❖ Érzelmi, az erkölcsi és az **értékorientált** közösségi nevelés
- ❖ Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.2. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja:

- ❖ A gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének biztosítása
- ❖ Az összes tevékenységen keresztül a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, és a környezettudatos magatartás megalapozása
- ❖ Az önállóság, az önmegvalósítás, önfejlődés elősegítése
- ❖ A szükséges készségek alapozása, az egészséges életvitel iránti igény alakítása

Feladataink:

- ❖ Megtanítani, hogy legfőbb értékünk az **egészség**.
- ❖ A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése, testi képességeik fejlődésének segítése, az egészség megőrzésére, betegségek megelőzésére vonatkozó közérthető ismeretek átadása. Egészségvédő, fejlesztő, egészségmegőrző, óvó magatartás megtanítása utánnázással, példamutatással, segítséggel, gyakorlással.
- ❖ A helyes életritmus kialakítása.
- ❖ Mozgásigény kielégítése, a testi képességek fejlesztése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- ❖ Az egészséges életmód szokásainak megismertetése, magatartási, viselkedési szokások ajánlásával, a gyerekek egészséges testi fejlődésének biztosítása (testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, egészségmegőrzés). Az **intim magány** biztosítása az egészségügyi teendők során.
- ❖ Egészséges biztonságos környezet biztosítása a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez.
- ❖ Szükség esetén speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása, megfelelő szakemberek bevonásával. A szülővel, óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek testi épségének védelme érdekében egészséges testi és lelki fejlődésük biztosításához az egészségvédő szokások alakítása a következő területeken folyik:

- ❖ Testápolás
- ❖ Egészséges táplálkozás, étkezés
- ❖ Öltözködés
- ❖ Pihenés, alvás

- ❖ Betegség megelőzés
- ❖ Testi nevelés. (kondicionáló testedzés, mozgás, mozgásigény kielégítése)
- ❖ Baleset megelőzés
- ❖ Lelki (pszicho higiénés) nevelés

Általános feladataink:

(testápolás, egészséges táplálkozás, étkezés, öltözködés, pihenés, alvás terén..)

- ❖ Az alapvető szükségletek kielégítése, a jó közérzet biztosítása, az ezekhez kapcsolódó kultúrhigiéniai szokások elsajátíttatása az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően.
- ❖ Környezeti higiénia, környezetvédelem, környezettudatos magatartás formálása.
- ❖ Közvetlen környezet esztétikumának megteremtése és ápolása.
- ❖ A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.
- ❖ A családi és az óvodai gondozási szokások összehangolása a fokozatosság és önállóság jegyében.
- ❖ Kirándulások, sportnapok szervezése szülőknek, gyerekeknek.
- ❖ Speciális feladataink: a szénhidrátanyagcsere (diabétesz) rendellenességgel élő gyermekek ellátását, nevelését, (erre vonatkozó eljárásrend alapján) képzésen részt vett kolléga látja el.
- ❖ Az allergiás gyermekek speciális egészségvédelmének ellátása. Az óvoda gyermekorvosa az óvodapedagógusokat, pedagógiai asszisztenseket rendszeres helyi képzésben részesíti különös tekintettel az allergiás sokk felismerésére, az ön belövő adrenalin injekció használatára. A pedagógusok az erre vonatkozó eljárásrend alapján járnak el.

Az óvodapedagógus feladatai:

Testápolás:

- ❖ Ösztönözze a gyerekeket tisztasági igényük kialakulására. (tisztálkodás, toalett használat, az intim magány biztosítása, a helyes fogmosás technikája, fésülködés)
- ❖ Segítse a gyerekeket az orrfújás elsajátításában.
- ❖ Teremtsék meg a felnőttek a tárgyi és személyi feltételeket ahhoz, hogy a gyerekek a fejlődési ütemüknek megfelelően sajátítsák el és végezzék el testápolási teendőiket, helyes sorrendiséggel és technikával.

Egészséges táplálkozás, étkezés:

- ❖ Az esetlegesen rosszul összeállított étrend, az otthoni rossz táplálkozási szokások ellensúlyozása érdekében szervezzen gyümölcsnapokat az óvodapedagógus.
- ❖ Kedveltesse meg az ízeket, intenzív rágásra ösztönözze a gyermekeket.
- ❖ Tegye lehetővé egyszerű ételek elkészítését a csoportjában.

- (saláták, kompótok, zöldség, gyümölcs, sütés)
- ❖ Vegye figyelembe, tartsa be a dajkák közreműködésével a **táplálékallergiás** gyermekek étrendjét.
 - ❖ Biztosítsa a gyerekek számára egész nap a **folyadékot** a csoportszobában és minden helyszínen.
 - ❖ Törekedjen arra, hogy az étkezésekre közel azonos időpontban kerüljön sor (folyamatos reggeli, ebéd, uzsonna).
 - ❖ Legyen elég idő az étkezésre. Törekedjen az esztétikus terítésre, az étvágy fokozására, a társas együttlétre.
 - ❖ Az étkezési szokások kialakításánál törekedjen az óvodapedagógus a várakozási idő csökkentésére, éljen a folyamatosság módszerével.
 - ❖ Adjanak tanácsot az óvodapedagógusok, hogy az óvodai étrendet mivel egészítsék ki otthon a szülők. Kerüljék a cukros, magas sótartalmú ételeket, zsíros, szénsavas, édes italokat, telítetlen zsírtartalmú ételeket.
 - ❖ Ösztönözzék a zöldség, gyümölcs, illetve a tejtermékek fogyasztását.

Öltözködés:

- ❖ Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket, hogy gondoskodjanak gyermekük kényelmes, többretegű praktikus, esztétikus öltözetéről. Legyen minden gyermek számára váltóruha, váltócipő, udvari ruha.
- ❖ Figyeljen arra, hogy a gyerekek megfelelő cipőt hordjanak.
- ❖ Tanítsa meg a gyerekekkel az öltözködés megfelelő sorrendjét, nevelje a gyerekeket arra, hogy ruháikat a megfelelő helyre rakják, vigyázzanak annak tisztaságára.

Pihenés, alvás:

- ❖ Biztosítsa az alváshoz szükséges **nyugodt körülményeket**.
- ❖ A csoportszobát alvás előtt jól szellőztessék ki.
- ❖ Elalvás előtt legyen **mesélés, altatódal, hallgassanak halk zenét**, mert ezek kondicionáló reflexként hatnak.
- ❖ Fél, egyórai pihenés után tegye lehetővé az óvodapedagógus, hogy a nem alvó gyermekek **felkelhessenek, és csendben tevékenykedhessenek**.
- ❖ A pihenőidő az életkori és az egyéni szükségleteknek megfelelően szervezhető. (1,5-2,5 óra között)

Betegségek megelőzésére nevelés, általános előírások:

- ❖ Fertőző betegségek megelőzése, felismerése, óvintézkedések általi megállítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Fertőzésmentes környezet biztosítása.
(fertőző betegség esetén a dajkák gondoskodjanak a megfelelő fertőtlenítésről)

- ❖ A szülőket értesítse arról, ha a csoportban fertőző megbetegedés fordult elő.
- ❖ A beteg gyereket különítse el társaitól, lázát csillapítsa, - a szülővel történt egyeztetés után - gondoskodjon a gyermek felügyeletéről, amíg a szülő megérkezik.
- ❖ Minél több alkalmat biztosítson a szabadban tartózkodásra, a gyerekek ellenálló képességének növelésére.
- ❖ Testi nevelés (kondicionáló testedzés, mozgás, mozgásigény kielégítése a nap folyamán).

Általános előírások:

- ❖ Az egészséges életvitel iránti igény felkeltésével segítjük a gyermekek választási lehetőségét. A szülőket bevonjuk az egészségkárosító magatartások felismerésébe.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Nagymozgásos lehetőségek biztosítása, az erőnlét fokozása úgy, hogy a gyerekek maguk döntsek el, hogy mennyit futnak, hintáznak, másznak, labdáznak (fokozzák a szív jó vérellátását, rugalmasságát, állóképességét).
- ❖ Teremtse meg az óvodapedagógus az évszaknak, időjárásnak megfelelően, hogy a gyerekek naponta a szabad levegőn legyenek, emellett szervezzen néhány percig tartó, szervezett, játékos mozgástevékenységeket az udvaron.
- ❖ Kondicionáló mozgásokkal biztosítsa a gyerekek számára a felfrissülést, felüdülést (kerékpározás, futóbicikli, rollerezés, szánkózás).
- ❖ A termekben alakítson ki elkülönített mozgásos tevékenységre alkalmas helyet, biztosítson eszközöket.

Balesetek megelőzése, általános előírások:

- ❖ A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint, új játékok, eszközök bevezetésénél, kirándulás előtt, ismertetni kell a védő, óvó előírásokat.
- ❖ A védő, óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
- ❖ Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz a fejlesztő szobában található.
- ❖ Az óvoda berendezései, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba. Állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy a gyerekek egész nap balesetmentes környezetben tevékenykedjenek mind az udvaron, mind a csoportszobában.
- ❖ Állandó figyelemmel gondoskodjon a baleseti helyzetek felismeréséről és kivédéséről.
- ❖ Baleset esetén biztosítsa a gyermek szakszerű ellátását és értesítse a szülőt.
- ❖ Gondoskodjon arról, hogy a gyerekek ismerjék fel környezetükben a veszélyes anyagokat.

Lelki (pszichohigiénés) nevelés feladatai, tartalma:

Általános előírások:

- ❖ Egészséges életvezetés szokásainak megalapozása, **egészséges napirend** kialakítása a bioritmusnak megfelelően.
- ❖ Nyugodt élettempó biztosítása, **életkori és egyéni** sajátosságok figyelembe vétele a napirend, a hetirend alakításánál.
- ❖ Az érzelmi egyensúly megteremtése a szabad játék, személyiségfejlesztő játékok, a konfliktuskezelési technikák, az asszertív kommunikáció segítségével.
- ❖ A pszichohigiénés problémák felismerése.

Pszichohigiénés problémák felismerése

- ❖ Az idegrendszeri zavarok: túlmozgás, izzadás, tic...
- ❖ Szokástól eltérő rendellenességek: ujj-szopás, körömrágás, onanizálás...
- ❖ Funkcionális zavarok: beszéd, alvás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Törekedjen biztosítani, hogy a gyermekek egyik tevékenységből a másikba folyamatosan lépjenek át időigényüknek megfelelően.
- ❖ A nap folyamán kísérje figyelemmel a gyermek egyéni szükségleteit, melyeknek kielégítésével teremtse meg a biztonságérzetet, a kellemes, jó közérzetet.
- ❖ Segítse a nevelőtestület által közösen elfogadott napirend megvalósítását (folyamatos játék; azonos időpontban és időterjedelemben ismétlődő, folyamatos étkezési lehetőség; mindennapos mozgás; szabadban tartózkodás; mesélés; pihenés).
- ❖ Előzze meg a **bántalmazást, az erőszakot** csoportjában, a gyermekek között.
- ❖ A rábízott gyermekek érdekében közreműködjön a **gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában**, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

5.3. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Tisztálkodásban, fogápolásban önálló, öntevékeny, az eszközöket tisztán tartja, rendeltetésnek megfelelően használja.
- ❖ Higiénikusan, szükség szerint használ zsebkendőt, igény szerint fésüldik.

- ❖ Megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját öntevékenyen rendben tartja.
- ❖ Kulturált, öntevékeny étkezési szokások jellemzik (helyes eszközhasználat, halk beszéd, csukott szájjal rágás, esztétikus mozdulatok).
- ❖ Ismeri és fogyasztja a felkínált ételféleségeket, megítéli a mennyiséget, él választási lehetőségével.
- ❖ Megfelelő mennyiségű vizet, nyers gyümölcsöt és zöldséget napi rendszerességgel fogyaszt.
- ❖ Az óvoda helyiségeit, eszközeit ismeri, rendeltetésnek megfelelően használja.
- ❖ Takarékoskodik. (víz, papír, fogkrém, szappan)
- ❖ A differenciált pihenés szokását betartja, él választási lehetőségével.
- ❖ Közvetlen környezetét rendben tartja, igénye kialakult a rendezettség iránt.
- ❖ A baleset megelőzését szolgáló utasításokat betartja, bekapcsolódik a mozgásos tevékenységekbe.

5.4. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Az emóció kifelé irányuló mozgás, belsőnkől születendő lendület, mely a környezetnek szól, egy érzés, mely megmondja, kik vagyunk, és kapcsolatot teremt köztünk és a külvilág között.”
(Isabelle Filliozat)

Szemléletmódunkat befolyásoló értékorientált emberi értékek:

<u>Eszmei értékek:</u>	<u>Erkölcsei- és interperszonális magatartásbeli értékek:</u>	<u>Természeti, kulturális, esztétikai értékek:</u>
Individualizmus	Az "én" tisztelete.	A kultúra, az esztétika iránti érzékenység.
Demokratizmus	Mások iránti tisztelet, a másság és egymás elfogadása, együttműködés.	A magyar hagyományok tisztelete.
Humanizmus	Barátság, nyitottság, őszinteség, szeretet.	A természetes környezet védelme.
Tudás	Nagylelkűség, udvariasság, jóindulat.	Az ember és környezet harmóniája.
	A család, a haza tisztelete, szeretete.	Az „élet” tisztelete.
	Kötelességtudat, felelősségtudat.	Védett növények, állatok.
	Becsület, önbecsület, humanizmus, a szeretet, a szolidaritás.	A keresztény kultúra védelme, vallások és kultúrák elfogadása.

„Tégy úgy másokkal, ahogy szeretnéd, hogy veled tegyenek!”
(Kalinowski, 2006.12.)

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért fontos hogy a gyereket az óvodában biztonság, otthonosság, kiegyensúlyozott, vidám, szeretettel léghő vegye körül. Így alakul ki érzelmi kötődése társaihoz, az óvodapedagógusaihoz, a dajkákhöz. Óvodáskorban a gyermek minden megnyilvánulását érzelmei irányítják, melyek könnyen kiválthatóak, ám változékonyak és gyorsan el is múlnak. A 3-4 éves gyermek még nem képes arra, hogy indulatait fékezze, kordában tartsa, de a **közösségi normák és szabályok megismerése, megalapozása** során, a nevelőmunka hatására szocializálódnak. A befogadási gyakorlatunkra jellemző, hogy egyéni igényekre alapozunk, a gyermek érzelmi egyediségét vesszük figyelembe. A gyermek **szocializációja** a családban kezdődik, az óvoda általában az első olyan közeg a gyermek számára, ahol sokféle ember, óvodai alkalmazottak, csoporttársak között kell megtalálnia a helyét, elfogadtatni magát. Az erkölcsiség az **egymásra figyelésben, az együttműködésben, és a segítségadásban** nyilvánul meg.

Céljaink:

- ❖ A gyermekek kiegyensúlyozott érzelmi életének megteremtése, az érzelmi intelligencia fejlesztése.
- ❖ Az érzelemgazdag óvodás évek alatt a gondoskodás, a felelősségvállalás, az erkölcsi és szociális érzékenység megalapozása.
- ❖ Az egészséges életvitelre nevelés, a gyermekek énképének, önbizalmának, döntéshozó, stressz kezelő képességének fejlesztése.
- ❖ Az érzelmek másokra is gyakorolt hatásának felfedeztetése, a szociális és egyéni nevelés az „én” és a „mi” tudat kialakítása.
- ❖ A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának fejlesztése, a szokás és normarendszer megalapozása.
- ❖ Gyermkeink kötődésének kialakítása szülőföldünkhöz, szüleikhez, társaikhoz, a környező világunkhoz, a természethez.
- ❖ Az esztétikai neveléssel komplex folyamatban az egész személyiségük fejlesztése (alkotásvágyuk, az önálló alakító-alkotó képességük, a nyitottságuk, fogékonyságuk a művészetek iránt).

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A gyermek érzelmi biztonságának, majd érzelmi intelligenciájának erősítése, fejlesztése, a humor és a vidámság jelenlétének biztosításával az elfogadás, elismerés segítségével.

- ❖ Közös élményekkel, tevékenységekkel, a közösen végzett munkával, a szituációs és drámajátékokkal erkölcsi tulajdonságok erősítése (együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, szabálytartás, barátság, nyitottság, őszinteség, szeretet és önzetlenség).
- ❖ **Tudatosan építünk a gyermeki nyitottságra, hogy a szűkebb, tágabb környezetében fedezze fel, tapasztalja meg (az ünnepeink, jeles napjaink során) a hazaszeretetet, a családhoz, szülőhöz való kötődést, a nemzeti identitástudatot, a keresztény kulturális értékeket.**
- ❖ A felnőtt–gyermek; gyermek–gyermek; pozitív érzelmi töltésű játékaival segítjük az egészséges önérvényesítést, önértékelést, énkép korrekciót.
- ❖ Az udvariasság, önzetlenség tulajdonságának kialakítása a gyermekekben a felnőttek mintaadásával.
- ❖ Óvodába lépéskor a szülő által kitöltött a gyermek „anamnesztikus lapjának” megismerése, melyet felhasználunk a nevelőmunka tervezéséhez.
- ❖ A „szülős” beszoktatás lehetőségének kihasználásáról a szülő és óvónő közösen dönt, a gyermek érdekeit szem előtt tartva.
- ❖ Az óvodába lépéskor jelentkező nehéz elválást könnyíteni az elfogadás, figyelem, biztatás, az odafordulás módszereivel, lépcsőzetes óvodakezddéssel.
- ❖ Elősegítjük, hogy a világra nyitott gyermek rácsodálkozhasson a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tisztelje, becsülje azt.
- ❖ A személyiség szabad kibontakozásának biztosítása (önkényszer, önállóság, aktivitás).
- ❖ Harmonikus társas kapcsolatok alakítása, a társas kapcsolatok mérése szociometria segítségével.
- ❖ Kiegyensúlyozott óvodai légkör biztosítása, fenntartása.
- ❖ A gyermek biztonságérzetének pozitív érzelmi viszonyának megteremtése, beszoktatás idején olyan módszerek, eljárások alkalmazása.
- ❖ Szeretetteljes óvodapedagógusi magatartás, fokozott törődés, egyéni bánásmód érvényesítése.
- ❖ Közösségi kapcsolatok alakítása, szerepfeszültségek oldása, feszültségoldó technikák alkalmazásával (szerepjáték kezdeményezések, szimulációs játékok.)
- ❖ Pszichés sérülések feloldása szakember segítségével.
- ❖ A **környező világ** esztétikájának, **értékeinek**, kultúrájának megismertetése.
- ❖ A gyermekek esztétikai érzelmeit a külső-belső óvodai környezet esztétikájának megteremtésével, a természeti, emberi alkotások élményeivel formáljuk.

Erkölcsi és akarati tulajdonságok alakítása:

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Az óvodai tevékenységek segítsék a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlődését a szokás és normarendszer megalapozását (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, dráma, szituációs, önismereti játékok segítségével).
- ❖ Az óvodapedagógus értékelése legyen előremutató és a gyermeket mindig önmagához mérten értékelje. A dicséret, jutalmazás ne legyen tárgyí.
- ❖ Sok közös élménnyel, csoportos hagyományokkal segítse elő a gyerekek egymáshoz tartozás érzésének kialakulását, fedeztesse fel az összetartozás örömét.
- ❖ A művészeti nevelés segíti a pozitív érzelmek kondicionálását (a zene, a mesék, versek, műalkotások, saját alkotások láttán átélt élmények esztétikai érzelmeket keltenek a gyermekekben).
- ❖ Kérjen segítséget a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi képességek terén lemaradó gyermekek neveléséhez megfelelő szakemberektől.
- ❖ A **halmozottan hátrányos** helyzetű, lassan fejlődő gyermekekre fokozott figyelmet fordítson, legyen fejlesztési terve, kérje a speciális szolgálatok segítségét.
- ❖ A kiemelkedő képességű gyermekek számára biztosítsa a fejlődés lehetőségét külön fejlesztési lehetőségekkel.
- ❖ Fejlessze a gyermekek **akaratát** a pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben, a munka jellegű tevékenységekben.
- ❖ A társas együttélés szabályait, szokásait gyakoroltatja a csoport fejlettségi szintjén (megnevezik az érzelmeiket; értékelik, dicsérik a gyermeket; elmondják, hogyan lehet kifejezni nem tetszést verekedés helyett; sikertelenség esetén segítik; meghallgatják figyelmesen a gyermeket; együttérzésüket fejezik ki; megbeszélik, mit tehet a tiltás helyett; elismerik a kívánságait, de megfogalmazzák a korlátokat; a teljesíthetetlen helyett alternatívákat kínálnak).
- ❖ Hívja segítségül a humort a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, világosan fogalmazza meg a szabályokat az ok kiemelésével.
- ❖ Szervezze úgy az óvodai életet, hogy a gyerekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését segítse elő.
- ❖ Fordítson az óvodapedagógus nagy figyelmet azon gyermekek formálására is, akiket környezeti, egészségügyi adottságaik gátolnak a fejlődésben.
- ❖ A gyermekek számára olyan esztétikai élményeket nyújtson, amelyek elősegítik a művészeti nevelést, illetve a nevelési célok megvalósítását.

5.5. Esztétikai nevelés

A gyermekek otthoni környezetükből eltérő tapasztalatokkal, esztétikai érzéket (ízlést) alapozó élménnyel kerülnek óvodánkba. A gyermek közvetlen környezetében találkozik először a színek, formák, hangok, ritmus világával, az élővilág állandó változásaival. Élményei, tapasztalatai, ismeretei ezekre épülnek. A gyermekek esztétikai nevelése, mint minden más nevelési terület az intézményes nevelés keretei között, a spontán környezeti hatások mellett, tudatos nevelőtevékenység.

Céljaink:

Olyan tapasztalat és élménynyújtás, amelynek segítségével a környező objektív világ a gyermek számára érzéki síkon megfoghatóvá válik, és képessé teszi a gyermeket a valóság esztétikai felismerésére, megvalósítására és létrehozására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Az esztétikai élmények iránti vágy felébresztése (élményszerűség).
- ❖ Különböző tevékenységeknek megfelelő képességfejlesztés (drámajátékok, összes nevelési terület).
- ❖ Tér és lehetőség biztosítása az életkori sajátosságokból fakadó, szárnyaló gyermeki kíváncsiságnak, fantáziának.
- ❖ Esztétikai élmények biztosítása múzeumpedagógia eszközeinek alkalmazásával.
- ❖ Esztétikus környezet és eszközök biztosítása.
- ❖ Népi kismesterségek anyag és eszközigényének megteremtése.
- ❖ Hangszerek bővítése.
- ❖ Képzőművészeti albumok vásárlása, könyvtár fejlesztése.
- ❖ Öltözökben állandó és változó dekorációk készítése.
- ❖ Udvar, kisház szebbé tétele, pályázati lehetőségek kihasználása.
- ❖ Tornaszerek folyamatos bővítése.
- ❖ **Technikai eszközök biztosítása;** CD tár, DVD lejátszó, digitális fényképezőgép, ismeretterjesztő filmek.

5.6. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére

- ❖ Társaival, ismert felnőttekkel kapcsolatot teremt.
- ❖ Érintkezési formáira jellemző az udvarias, tisztelettudó magatartás, beszéd, segítőkészség.
- ❖ Életével kapcsolatos helyzeteket véleményez.
- ❖ Problémáit, konfliktusait kompromisszummal rendezi.
- ❖ Az igazmondást és hamisat, a jót és rosszat meg tudja különböztetni.
- ❖ Csoportérdek és egyéni érdek között egyensúlyt tud teremteni, másokat türelmesen meghallgat.
- ❖ Szívesen és örömmel jár óvodába.
- ❖ Alkalmazkodik, és rugalmasan kezel kialakult szokásokat és szabályokat.
- ❖ Érzelmeit kifejezi szóval és metakommunikációval.
- ❖ Élethelyzetei során cselekvéseiben kialakult a belső kontroll.

5.7. Az anyanyelvi és az értelmi nevelés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv az, amelyet az ember legjobban és legszívesebben beszél, ez az, amelyet gyermekként főként az édesanyjától tanult. Az első szociális közeg, amely a kisgyermek beszédfejlődését elsődlegesen és legmaradandóbban meghatározza, a család. Ezért fontos feladata az óvónőnek, hogy megismerje ezt a közeget, a családot, a család anyanyelvi kultúráját, ahonnan óvodába lép a gyermek. Az anyanyelvi nevelés segítségével gazdagodnak a gyermek ismeretei, segíti a közösségbe való beilleszkedést és elősegíti az irodalmi élmények befogadását. Közvetítő elemként jelen van a nevelési feladat megvalósulásának minden mozzanatában. Komplex folyamat, segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakulását, elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését, mivel minden feladatot, minden tevékenységet áthat.

Az anyanyelvi nevelés céljai:

- ❖ A magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, a természetes beszéd, kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása. A gyermek szeressen beszélni, beszéde alkalmazkodjék az aktuális beszédhelyzetekhez. Gondolatait érthetően fejezze ki.
- ❖ A gyermek természetes kíváncsiságára, megismerni akaró aktivitására építve, sokszínű élmény és tapasztalatszerzéssel a természeti, emberi, tárgyi környezet iránti nyitottságot, érdeklődést kívánjuk elérni.
- ❖ A minden helyzetben bátran megnyilatkozó gyermekek nevelése, akik tisztán és nyelvtanilag megfelelően használják a magyar nyelvet.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Megfelelő ritmusban, hanglejtéssel, hangsúllyal, hangmagasságban, hangerővel beszél a gyermekekkel.
- ❖ Nyugodt, meleg, derűs, kiegyensúlyozott légkört teremt, beszédre serkentő tevékenységeket szervez.
- ❖ Teremtsen lehetőséget a tárgyi és szociális környezetből szerezhető változatos tapasztalatok gyűjtésére és változatos kommunikációs helyzeteket alakítson ki.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek számára, hogy a beszélgetés, a beszéd örömforrás legyen. Nevelje arra a gyermekeket, hogy bátran mondják el a véleményüket.
- ❖ Nevelje a gyerekeket egymás meghallgatására, beszédfigyelemre (dráma játék).
- ❖ Gyarapítsa a gyermekek szókincsét, fejlessze beszédkultúrájukat, beszédtechnikájukat. Tegyen meg mindent a helyes kiejtés kialakítása érdekében.
- ❖ Késztesse a gyermekeket kérdések feltételére.
- ❖ Fontos, hogy olyan beszédhelyzeteket teremtsen az óvodapedagógus, amelyek alkalmasak a gyermek anyanyelvi fejlettségének megismerésére, a beszédhibák felmérésére, a szókincs megismerésére.
- ❖ A szimbolikus játékok (bevásárlás, papás-mamás, „találtunk egy kiskutyát mi legyen vele?...”) segítik a gyermeket a spontán megnyilatkozásban a fogalmak használatában, értelmük elmélyítésében.
- ❖ A **bábozás** segíti a képszerű gondolkodást, és a bátortalanabb gyermekek megszólalását.

- ❖ A mese, a vers, a mondóka a szókincsbővítés legközvetlenebb eszköze, a népköltészet, a néphagyomány ébrentartása. A szép ritmikus előadása nélkülözhetetlen az anyanyelv fejlesztésében.
- ❖ Kezdeményezzen szimulációs és a drámajátékokat.
- ❖ Játsszon különböző nyelvi játékokat, (papagáj-játék; „mesterségem címere”, önismereti játékok), mert ezek jól fejlesztik az önkifejezést, az összefüggő értelmes beszéd kialakulását. Segítik az érzelmek megfogalmazását, a rokon értelmű szavak használatára ösztönöznek és felfedeztetik az ok-okozati összefüggéseket.

Drámajáték- szituációs játékok szerepe az anyanyelvi nevelés terén

- ❖ A drámapedagógia eszköztárában található dramatikus játékok felhasználásával a gyermekek játékvilágához közel álló mesehelyzetet teremtünk, melyben a fejlesztést célzó gyakorlatok játékká válnak.
- ❖ A drámajáték nagyszerű lehetőség az érzelmek megélésére, helyzetekbe való beleélésre, szereppel való azonosulásra, a kommunikáció gyakorlására.
- ❖ Játék közben valóságos indulatok, érzelmek jönnek elő, ezeket jeleníti meg és vetíti ki a gyermek a kommunikációval.
- ❖ Dráma és szituációs játékokkal a gyermekek tapasztalatai rendeződnek, pontosabbá válik érzékelésük (érzékelő játékok), észlelésük, megfigyelőképességük.
- ❖ Tartósabb lesz figyelmük, (figyelem koncentrációs játékok), gazdagodik fantáziájuk („mintha” játékok).
- ❖ Fejlődik beszédük, gondolkodásuk (kommunikációt fejlesztő játékok).
- ❖ A gyermekek gondolkodása eljut a képszerű, szemléletes gondolkodás szintjéről a fogalmi gondolkodás szintjére.

Fontos az alábbi beszédzavarokra figyelni, a logopédus segítségét kérni, ha a gyermek:

- ❖ Nem, vagy csak szavakban beszél.
- ❖ Artikulációs hibák vannak a beszédében (pösze, raccsol).
- ❖ Orrhangzósan beszél.
- ❖ Ritmuszavarok vannak beszédében (hadarás, dadogás).
- ❖ Hanghibák észlelhetők nála (pl. rekedtség)

Ilyen esetben logopédus segítségét kell kérnünk, nyelvi játékokkal az óvónők is segíthetnek egyszerű esetekben.

Az értelmi nevelés

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, adottságaira, valamint a meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve biztosítunk a gyermekek számára változatos tevékenységeket. További élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. A tevékenységek a gyermekek számára

játékként jelennek meg, de közben a felmerülő problémákra magyarázatot, megoldást keresnek, ezen keresztül fejlődnek értelmi képességeik.

Célja:

- ❖ A **gondolkodási műveletek fejlesztése**, melyek segítik a gyermek eligazodását közvetlen környezetében. A **spontán és irányított ismeretszerzéssel** segítik a kapcsolatrendszerek felismerését.
- ❖ A gyermekek értelmi képességeinek megalapozása, fejlődésének segítése.
- ❖ Az eltérő egyéni szükségletek, az életkori sajátosságok ismeretében a személyiség kibontakoztatása spontán és tervezett módon.
- ❖ A gyermek tapasztalatokon alapuló gondolkodásának eljuttatása a szimbolikus és fogalmi gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Feladataink:

- ❖ A gyermeki kíváncsiságon alapuló spontán, cselekedtetve tanulás során szerzett tapasztalatok ismeretek rendszerezése, bővítése.
- ❖ A különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás, az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreativitás fejlesztése.
- ❖ Változatos élethelyzeteket teremtsen az óvodapedagógus az aktív részvételhez, a passzív befogadás helyett.
- ❖ Kapjon hangsúlyt a nyelvi fejlesztés, mely kísérője a motoros észlelési megismerésnek.
- ❖ A szűkebb, tágabb környezet nyitott érzékeny befogadása az érdeklődés felkeltésével, a tanulási vágy alakításával (motiváció, sikerélmény, tanulási vágy).
- ❖ **Sokoldalú ismeretszerzési lehetőségek biztosítása projektpedagógia, múzeumpedagógia, élménypedagógia segítségével, párhuzamosan szervezett tevékenységek szervezésével.**

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A gyermekek értelmi fejlettségének, képességének megismerése.
- ❖ Az értelmi nevelés terén a megismerő tevékenységek, a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- ❖ Az életkornak és az egyéni képességeknek megfelelő fejlesztés, a spontán szerzett tapasztalatok bővítése, új ismeretek felfedeztetése, rendszerezése, a problémaérzékenység képességének fokozása.
- ❖ Változatos tevékenységek szervezése a saját élményen alapuló tapasztalatszerzés érdekében.
- ❖ A gyermeki kíváncsiság ébren tartása, érdekes szituációk megteremtése, a belső motiváció és igény kialakítása tevékenységek iránt.

- ❖ A gyermeki önállóság, figyelem, kitartás, a pontosság, feladattudat fejlesztése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása.
- ❖ A gyermeki kreativitás kibontakoztatása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a megismerési vágy fokozása kooperatív módszerekkel.
- ❖ A belső motiváció és igény kialakítása a feladatvégzés és tevékenységek iránt.
- ❖ Olyan lehetőségek megteremtése környezetünkben, melyekben önállóan tevékenykedhetnek.
- ❖ A figyelem fejlődésének elősegítése, a konkrét cselekedtetéssel, megerősítéssel, a szándékos megfigyelési helyzetek megteremtésével.
- ❖ Segítő, elfogadó pedagógiai attitűd, a kevésbé érdeklődő gyermekeknél az odafordulás kiszélesítésének elérése.
- ❖ A kompetencia alapú neveléssel összhangban a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése, szervezése.
- ❖ A képességek, készségek terén a problémák korai felismerése, fejlesztése.
- ❖ A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek képességeinek és készségeinek differenciált fejlesztése, felzárkóztatása.
- ❖ Együttműködés a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlesztésében részt vevő más szakemberrel.
- ❖ A dráma és szituációs játékok kihasználásával a beszédkezdés, a kommunikáció, az önértékelés az önismeret fejlesztése.

5.8. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Élethelyzeteihez tartozó egyszerű feladatokat megért.
- ❖ Vállalt feladatait kitartóan végzi, belsőleg motivált a tevékenység iránt.
- ❖ Választékos szókincssel árnyaltan fejezi ki magát.
- ❖ A csoportban hallott, közösen dramatizált, bemutatott mesék, történetek nyelvezete beépült nyelvi kifejezésébe (dramatizálás, bábozás, szerepjáték).
- ❖ Életéhez kapcsolódó eseményeket sorrendiségben pontosan elmond.
- ❖ Tevékenységei összefüggéseire figyelmét könnyen összpontosítja.
- ❖ Legalább 15 perc szándékos figyelemre képes.
- ❖ Ismereteit szándékosan felidézi, a pszichés funkciók jól működnek.
- ❖ Problémahelyzetet megfogalmaz, cselekvés útján képes megoldani.
- ❖ Képolvasás során összefüggéseket felfedez, választékosan elmond.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte **a nevelés egész időtartamában fontos feltétele** az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Az óvodapedagógus és a nem pedagógus alkalmazottak munkájának összehangoltnak kell lennie az óvodai nevelés eredményességének érdekében.

6.1. A nevelőmunka személyi feltételei

Óvodánkban egy óvodavezető és tagóvoda-vezető illetve két óvodavezető helyettes biztosítja az intézmény zavartalan működését. Minden csoportban szakképzett óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel, közvetlen segítők szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek. Szükség és igény szerint más szakemberek segítik a gyermekek fejlesztését (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, pszichológus). A dajkák, a nevelést segítő dolgozók egymást és a pedagógusokat segítik a nevelőmunka és a programok megvalósításában. Az óvodában a nevelőmunkát óvodapedagógus végzi, ottléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek, ezért amíg gyermek tartózkodik az óvodában, addig biztosítva van az óvodapedagógus jelenléte. **Szükség esetén indokoltan reggel 8.00 előtt, vagy a délutáni időszakban, (amikor óvodánk nem fejlesztő, iskolaelőkészítő, vagy más kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez)a gyermek felügyeletét pedagógiai asszisztens, vagy a nevelést segítő munkatárs is elláthatja.** Az elmúlt években a köznevelési rendszer változását követően bevezetésre került a **pedagógus életpálya modell**. Ezáltal nyomon követhető az intézményekben zajló pedagógiai munka **minősége**.

Mindez a pedagógusoktól nagyobb felelősséget, rendszerességet és tudatosabb felkészülést kíván. **A minősítésre** való felkészülés minden pedagógusnak lehetőséget ad arra, hogy számot vessen tudásával, megerősítse magát abban, amiben jó és javítsa hiányosságait.

Nevelőtestületünkre jellemző a szakmai nyitottság, igényesség. Az önképzésen túl szívesen vesznek részt tanfolyamokon, bemutató napokon, hospitálásokon, hogy bővítsék szakmai ismereteiket, módszertani tudásukat.

<u>Óbudai Hétpettyes Óvoda</u>		<u>Szervezetben részt vevők:</u>
1.	Gazdasági, igazgatási, érdekképviseleti vezetők, törvényhozók	1
2.	Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	35
3.	Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	3,5
4.	Irodai és ügyviteli (ügyfélforgalmi) jellegű foglalkozások	2
5.	Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	27
	<u>Összesen:</u>	68,5

Személyi feltételek szöveges bemutatása

Óvodánk **36 óvodapedagógusa** felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember. Közülük több kolléga tett szakvizsgát (**vezető óvodapedagógusi; gyógy testnevelői, fejlesztőpedagógusi, drámapedagógusi**). Munkánk eredményességét jelentősen fokozza a **gyógypedagógus, óvodapszichológus, utazó logopédusok, és a fejlesztőpedagógusok** segítsége, a magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése terén. Továbbképzési kötelezettségüknek folyamatosan eleget tesznek az óvodapedagógusok, meghatározott

továbbképzési terv szerint. Kollégáink elsőként vettek részt minősítési eljárásban, így mára több **mesterpedagógus** van óvodánkban. Az új iránti nyitottság, gyermekközpontúság, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a gyermekek „mindenek felett álló érdekeinek” védelme jellemzi óvodánk valamennyi munkatársát. Az óvodapedagógusokra nevelési elvekben az egyöntetűség, a módszertani megvalósításban a sokszínűség jellemző (drámapedagógia, projekt pedagógia, párhuzamos tevékenységek, környezettudatosság, tehetséggondozás, felzárkóztatás, mozgás). Fontosnak tartjuk a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők összehangolt tevékenységét. Szakmai, pedagógiai munkánkat két szakmai munkaközösség segíti, a kiemelt feladatokhoz kötődően. Az óvodapedagógus párok jól kiegészítik egymás pedagógiai munkáját, emberi és szakmai tekintetben tisztelik egymást.

6.2. Bázisóvodai tevékenységünk

Az Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központja a 2016/2017-es tanévben pályázatot hirdetett „**bázisintézményi**” cím elnyerésére. Olyan intézmények kaphatták meg ezt a kitüntető címet, amelyek képesek és képesek megosztani a már működő jó gyakorlataikat, valamint lehetőséget és helyszínt biztosítanak műhelymunkák, bemutató foglalkozások, versenyek és továbbképzések számára. A bázisintézmények tevékenységükkel elősegítik a pedagógiai közélet fejlődését, és a POK által biztosított pedagógiai szakmai szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférést.

Óvodánk a következő bázisintézményi célokat fogalmazta meg:

- ❖ **Jó gyakorlatok bemutatása.** Mozgás (ezen belül gyermekjóra), drámajátékok, párhuzamos tevékenységek a differenciálás jegyében, a család és óvoda közötti átmenet megsegítése újszerű módszerekkel.
- ❖ **Folyamatos hospitálási** lehetőség biztosítása.
- ❖ **Tájékoztatás** az önértékeléshez és tanfelügyelethez kapcsolódó online felület kezeléséről.

Mit is jelent a jó gyakorlat?

- ❖ A jó gyakorlat legyen kooperatív, kommunikatív, kreatív, hálózati.
- ❖ Eredményessége csak hosszabb működés után igazolható.
- ❖ Hitelességét a pedagógusok ajánlása igazolja.
- ❖ Legfontosabb a jó gyakorlat esetében a hatékonyság bemutatása.
- ❖ A jó gyakorlat fontos a diáknak, pedagógusnak és az intézménynek egyaránt.
- ❖ Leginkább hospitálás, intézménylátogatás során lehet elősegíteni adaptálását.

6.3. Az óvoda tárgyi, dologi feltételei

Az óvoda **három épületben** működik, mindegyik rendelkezik a helyi pedagógiai program megvalósításához legfontosabb **eszközökkel, tárgyi** feltételekkel. Az épületek, az udvarok a

gyermek kényelmét, biztonságát, egészségük megőrzését, fejlődését biztosítja. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon, a gyermekek biztonságára figyelemmel helyeztük el. Az óvoda helyiségeit alkalmassá tettük arra, hogy az óvodai munkatársaknak, megfelelő munkakörnyezetet teremtsenek, és lehetőség van a szülők fogadására is. Rendszeresen felmérjük a **pedagógiai program** megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelezzük a hiányokat a fenntartó felé. Az intézmény IKT eszközeit rendszeresen alkalmazzuk a nevelő, oktató munkában. Az eszközök kihasználtsága, alkalmazása nyomon követhető.

Az óvoda épületeinek legfőbb jegyei

Az Óbudai Hétpettyes Óvoda és a Szín – Kör – Játék tagóvoda épületeinek belső és külső adottságai biztosítják a gyermekek **egészséges fejlődését**. Az óvoda működési feltételeit, a karbantartást, a felújításokat óvodánk fenntartója, **Óbuda Békásmegyer Önkormányzata** biztosítja. Tiszta, világos, karbantartott, folyamatosan felújított csoportszobák és a hozzájuk kapcsolódó mosdók, öltözők, **biztonságos, kényelmes** környezetet biztosítanak gyermekeink neveléséhez. A berendezések **biztonságosak**, a gyerekek korának megfelelőek. Minden csoportban található nagy tükrök, melyek a testséma kialakulásához, a külső jegyek alapján történő önismerethez nyújtanak segítséget. A csoportszobákban **mozgássarok** kialakításával biztosítjuk a gyerekek számára a szabad játék során a mozgásszükségletet.

A gyerekek mozgás és játékigényének, részképességeinek fejlesztését szolgálja a felújított, jól felszerelt tornaterem a székhely, és egy kisebb tornaszoba a Solymár épületben. A napi mozgáshoz, edzéshez biztosítottak a **mozgásfejlesztő eszközök** (mozgáskotta, trambulínok, body roll hengerek, tornapadok, zsámolyok, tornaszivacsok, kéziszerek, babzsákok, kendők, szalagok, botok, labdák, karikák..). Az óvoda épületeinek játszóudvarai eltérő állapotúak, de méreteik és környezeti adottságaik igen jók (KRESZ park, műfüves pálya, mászó felületek). Az udvarok egy része betonos, a szabad területeket részben fű és gumitégla borítja. A füvesítés folyamatos feladat számunkra. A tálalókonyhák felszereltsége jó, alkalmas a megfelelő munkavégzésre, az étel fogadására, az eszközök tárolására, és a munkaterület dolgozóinak étkezésére. (A **NÉBIH „Jó”** besorolással értékelte a működésüket.) Az **óvodatitkárok** külön helyiségben dolgoznak, melyben minden eszköz, bútor megtalálható, ami munkájához és az iratok biztonságos tárolásához szükséges. Mindhárom épületben van **fejlesztőszoba, könyvtár**, és a különféle eszközök tárolására alkalmas **szertár**. Nyáron **párakapu, udvari kút** áll rendelkezésre, hogy a gyerekek bármikor ihassanak, felfrissülhessenek. Fénymásológépek, videomagnó, televízió, videokamera, projektor, DVD lejátszó, minden csoportszobában számítógép, magnetofonok segítik nevelési, oktatási céljaink megvalósítását. Kézműves tevékenységekhez minden fontos eszköz rendelkezésre áll, hogy gyermekeink agyagozhassanak, szövhessenek, képalakító és egyéb technikákat alkalmazhassanak. Égető kemencékben kiégetjük **a gyermekek munkáit és kiállításokat rendezünk**. Programunk megvalósításához, játék és eszköztervet készítettünk, amely nyomon követhető a vezetői munkatervben.

Eszközrendszerünk fejlesztésekor legfontosabb elv:

- ❖ Az eszköz megfeleljen a gyermek életkori sajátosságainak, esztétikus, balesetmentes, célszerű legyen, segítse a gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus fejlesztő munkáját.
- ❖ Az óvoda helyi nevelési programjában megfogalmazott cél és feladatrendszer megvalósítását szolgálja.
- ❖ Jó minőségű, tartós legyen.
- ❖ A kötelező eszköznorma a program függelékében található.

Az óvodai élet megszervezése:

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a **napirend és a hetirend** biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú **párhuzamosan végezhető differenciált** tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek **egyéni szükségleteihez**, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések **érzelmi biztonságot** nyújtanak a gyermeknek. A jó napirendet a **rugalmasság és a folytonosság** jellemzi. Fontosnak tartjuk a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását, melyben legfontosabb szerepet **a játéknak** szánunk. Kiemelt szerepet kap még a **gondozás**, mert ebben a folyamatban is nevel, kapcsolatokat épít az óvodapedagógus a gyermekekkel, segíti az önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkákkal.

Napirend

Az óvodai élet programjainak időkerete a napirend. A napirend rugalmasságát a tisztálkodás, étkezések, pihenés, a csoportok egymáshoz igazodó programjai, az évszakok, időjárási helyzetek határozzák meg. A **folyamatos reggeli** bevezetésével lehetőség nyílt a **folyamatos játék** idejének megnövelésére, amely a gyerekek személyiség fejlődésére pozitívan hat. Ahhoz, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat az intézményben, a folyamatos napirend kialakítása elengedhetetlen feladat, melyben legtöbb időt a játék tölti ki.

Nevelőtestületi határozat által ajánlott napirend:

6 ³⁰ - 10 ⁰⁰	Gyülekezés, szabadjáték, folyamatos reggeli, párhuzamosan, vagy komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás, egyéni fejlesztés, mindennapos egészségfejlesztő testmozgás, gyümölcsfogyasztás.
10 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	Játék, séta, kirándulás, levegőzés, öltözködés, testápolás, gondozás, mindennapos mozgás a szabadban.
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	Testápolási, gondozási teendők, ebéd, fogmosás, lefekvés, mese.

13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	Délutáni alvás, csendes pihenő a korcsoportnak megfelelő időtartamban.
15 ⁰⁰ - 17 ³⁰	Testápolási, gondozási teendők, uzsonna, szabad játék, lehetőség szerint a szabadban.

Hetirend:

- ❖ Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.
- ❖ A hetirend kialakításánál figyelembe vesszük a csoportok életrendjét, összehangoljuk az egymás mellett lévő csoportok szükségleteit.
- ❖ A személyiségfejlesztéshez szükséges projektek, tématervek, párhuzamos végezhető differenciált tevékenységek során valósulnak meg, 5- 35 perc időtartalommal.
- ❖ A tevékenységek **játékból, vagy kezdeményezett, mikro-csoportos, egyéni, komplex tevékenységek által** szerveződnek a hét folyamán (Ének-zene, énekes játékok, verselés-mesélés, rajz-festés- kézimunka, mozgás, külső világ tevékeny megismerése).

VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

7.1. TEVÉKENYSÉGEK KERETEI

7.2. Játék

Az óvodás korosztály lételeme a **játék, olyan szükséglet, amely a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység**, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a világ megismerését segítő tevékenység, kreativitást fejlesztő, élményt adó, **a képességfejlesztés leghatékonyabb módja**.

A gyermeki szükséglet kielégítését szolgáló eszköz, mely a gyermek részéről cél nélkül vagy céllal valósul meg. Megismerik játék során önmagukat, korlátaikat, a szabályokhoz és társakhoz való viselkedésmódokat, a közösséghez tartozó érzelmeket. Az önmagában is élményt jelentő játék **alapozza meg a hatékony tanulást**. A kisgyermek első valódi játszótársa a család, a szülő, óvodában az óvodapedagógus.

Alapelvek:

- ❖ A játéknak minden külső kényszertől mentesnek kell lennie, azt jelenti, hogy **önként** választanak, játszanak.
- ❖ A gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a játékban az **élményszerző** séták, kirándulások szervezése.

- ❖ A játékfajták és azok tartalmának gazdagítása a gyermek egyéni fejlettségének figyelembevételével.
- ❖ Az óvodapedagógus közvetett vagy közvetlen játéksztító módszerei.
- ❖ A csoportokban rugalmas, szeretetteljes légkör kialakítása, csak **annyi szabály** bevezetése, **amennyi segíti** a gyermekek **alkotó játékát**, ötleteik szabad áramlását, együttműködését.
- ❖ A játékok a gyermekek szemmagasságában, elérhető helyen vannak, bárhol, bármivel játszhatnak. A mobil elemekkel bármikor változtathatják a csoport berendezését.

A tevékenység célja:

- ❖ A gyermekek egyéni, elemi szükségleteinek, vágyainak kiteljesítése a megfelelő feltételek biztosításával.
- ❖ A **szabad játék elsődlegességének biztosítása**, hogy képességeik fejlődjenek, ismereteik bővüljenek, kreativitásuk, fantáziájuk fejlődjön.
- ❖ Játéktámogató magatartás alkalmazása: figyelem a gyermekek **egyéni szükségleteire**, motiválás, differenciálás, aktivizálás, pozitív érzelmek megtapasztaltatása.

Kétféle játékot különböztetünk meg:

- ❖ A gyermekek **szabad játékát**, melyhez az óvodapedagógus indirekt módon kapcsolódik be.
- ❖ Az óvodapedagógus által kezdeményezett, **fejlesztő hatású, nevelési célzatú** tanulási tartalmat hordozó játéktevékenységet, melyben a gyerekek önkéntes alapon vehetnek részt.

7.3. A játék fajtái

Gyakorló játék:

- ❖ Célja a mozgás, a tevékenység öröme, az eszközök tulajdonságainak megismerése. A használat során térérzékelésük, szem, kéz, láb koordinációjuk, ügyességük, figyelmük fejlődik, tapasztalatokat szereznek a környezetükről.

Szerepjáték, szimbolikus játék:

- ❖ Eljátszhatja a valós életben látott szerepeket, élményeket. Szorongásoldó, feszültségcsökkentő hatású. Megismerkednek a társas együttélés szabályaival.

Személyiségfejlesztő, erkölcsi értékek beépülését segíti, továbbá fejleszti a képzeletet, az empátiát, és kialakítja a segítőkészséget.

Bábozás, dramatizálás

- ❖ A társas kapcsolatok alakulását, a meseélmények átélését segítik. Esztétikus eszközei, kellékei, jelképei ösztönzik a gyermeki fantázia szárnyalását. Elindítói lehetnek egy - egy szerepjátéknak, mesedramatizálásnak, bábos önkifejezésnek, spontán „mintha” játékoknak, vagy kifejeződik egyszerűen a gyermek aktuális érzelmi állapota.

Szabályjáték (mozgásos, értelemfejlesztő)

- ❖ Olyan játéktevékenység, amelyben valamilyen szabályhoz kell alkalmazkodni, szellemi erőfeszítést, ügyességet igényelnek. A gyermekek képesek az ismert játékokat önállóan játszani, új szabályokat kitalálni, számfogalmuk, kitartásuk, értelmi képességük fejlődik. (társasjátékok, mozgásos szabályjáték, pl. fogócska..)

Konstruktív, építő játék:

- ❖ Az építés, összerakás, szerkesztés örömeinek kibontakoztatása, egyéni ötletek megvalósulása.

Népi játékok:

- ❖ Népi játékszerek készítése (rongybabák, csutkababa, töklámpás).
- ❖ Énekes, táncos játékok (párcserélő, fogyó-gyarapodó játékok, szembekötősdí).
- ❖ Mozgásos és küzdő játékok (sorjátékok, hidas játékok, fogócskák).

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Különböző életkorú, fejlettségű gyermekek eltérő játékigényének figyelembe vétele.
- ❖ Feltételek megteremtése, nyugodt, derűs, családi légkör biztosítása.
- ❖ A játék szabadságának biztosítása, játékválasztás, hosszantartó, összefüggő játékidő biztosítása.
- ❖ Játszóterek, mobilizálható játéktér, kuckók kialakítása.
- ❖ Játékforrás, élmény biztosítása a játékhoz, otthonról behozott játékeszközök kezelése, bevonása a közös játékba (projektek).
- ❖ Játékeszközök használatával közösen kialakított szokások, szabályok alkotása, betartatása.
- ❖ Konfliktuskezelés módjainak gyakorlása, megtanítása.
- ❖ A megfelelő csoportlégkör biztosítása, elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel.

- ❖ A gyerekek tapasztalatainak gyarapítása, a játékkedv fokozása fényképekkel, videókkal, hogy a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataikat, élményeiket újra élhessék.
- ❖ A kevésbé önálló, nem kreatív, élményszegény gyermekek játékának fejlesztése együtt játszással, mintaadással.
- ❖ A gyermekek játékának megfigyelése, a megfigyelés tapasztalatainak felhasználása célirányosan, fejlesztési feladatok meghatározásával.

7.4. Játéktól a tanuláshoz

Valljuk, hogy játék a gyermeki tanulás alapvető formája. A játék alapozza meg a hatékony tanulást, a játék öröme növeli a fejlesztő hatást.

Játékban tanulás:

- ❖ A szabad játékban spontán tanul, nincs pedagógusi irányítás.
Jellemzői: A belső készítés, kíváncsiság, szemléltetés, próbálkozás, öröm.

Játékba integrált tanulás:

- ❖ A gyermek, játékként éli meg, spontán tanul, pedagógus szervezi.
Jellemzői: A gyermek belső készítésére épül, feltételeket teremt, megvárja a gyermek érdeklődését, elősegíti a lehetőség kibontakoztatását, a tanulási folyamatot.

Az általunk alkalmazott projekt módszer jellemzői:

- ❖ A gyermekek és a családok cselekvő részvételére épülő tevékenységek sorozatából áll.
- ❖ Konkrét, a mindennapi életből vett problémákat közösen oldjuk meg, úgy, hogy a gyerekek saját elképzelései valósulnak meg.
- ❖ A tevékenységbe integrált műveltségterületek (énekek – zene, mese – vers) sokoldalú tapasztalatok során, párhuzamos tevékenységek által épülnek be a gyermeki tudatba. A megismerés fő forrása a közvetlen megtapasztalás.
- ❖ **Az egész nap folyamán biztosítjuk, hogy a játék és a játékba integrált tanulás minél sokrétűbb, élményeken alapuló tájékozódó tevékenységgé váljon.**

7.5. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Játéka elmélyült.
- ❖ A csoportszokásoknak megfelelően megteremti a helyet, eszközt, dönt, hogy kivel játszik.
- ❖ Vállal és tud szerepeket kiosztani.
- ❖ Társaival együttműködésre képes a játék során.
- ❖ Önállóan báboz a paraván mögött.
- ❖ Képes bonyolult építményeket létrehozni.
- ❖ Élvezi a szabályjátékot, betartja a szabályát.

- ❖ Létrehoz új szabályokat, társa elgondolását elfogadja.
- ❖ Eszközöket barkácsol, ezt játékához, bábozáshoz, dramatizáláshoz felhasználja.
- ❖ Egy-egy játéktémát huzamosabb ideig játszik.

7.6. Verselés, mesélés (dramatikus játék)

„Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: a vers és a mese. A verselés és a mesélés élmény a kisgyerek számára. (Szerepe az érzelmi nevelés területén kiemelkedő fontosságú.) Az óvodai vers és mesemondás lényege annak spontán és játékos jellegében van. A ritmus és meseigény ebben az életkorban éppen olyan természetes megnyilvánulás, mint a jókedv. A mese gyermekeink mindennapi lelki tápláléka. A játékban feldolgozott érzelmi tapasztalatok, az abban megnyilvánuló utánzási késztetés fejlesztik a kisgyermeket a leghatékonyabban. Ehhez társul világrendező, vigasztaló erejével a mese a mindennapos mesélés.” (Vekerdy Tamás)

Az irodalmi nevelés szerves részeként épül be óvodai nevelési programunk mindennapjaiba. A mese, vers a legszorosabban összefonódik az anyanyelvi neveléssel, így rendkívül fontos, hogy biztosítsuk a sokszínűséget a verseken, meséken keresztül. A játékos mozgás, ritmus, mozdulatok, szavak érzéki, érzelmi élményt nyújtanak, miközben fejlődik a koncentrációképesség, a memória, a mozgáskoordináció és a testtudatosság.

A tárgyi világot megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ahhoz társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra.

A tevékenység célja:

- ❖ Sok meséléssel kialakítani a belső képteremtő képességet.
- ❖ Megalapozni a népi alkotások közvetítésével a mély érzelmi, erkölcsi tudatot.
- ❖ Megismertetni a gyermekeket a kortárs irodalmi alkotásokkal, és maradandó élményt biztosítani számukra.
- ❖ Az irodalmi művek megszerettetésével alakuljon beszédértésük, beszédkésztetésük, beszéd bátorságuk, szókincsük, kifejezőkészségük.
- ❖ Az érzelmi intelligencia fejlesztése.
- ❖ Esztétikai élmények átadása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Az irodalmi művek befogadására alkalmas hangulat megteremtése, melyben megvalósul a szubjektív átélés és az érzelmi biztonság.
- ❖ A mesélést (zene, gyertyagyújtás) azonos ceremónia előzze meg, amely hangulati előkészítője a mesehallgatásnak, vagy egy intim saroknak, ahol mesélnek, verselnek.
- ❖ A gyermekirodalmi művek megszerettetésése, megkedveltetése népi klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokon keresztül.

- ❖ A 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően válassza ki a népmeséket, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit.
- ❖ A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával.
- ❖ A vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, az önkifejező képességek gazdagítása, a beszédhibák észrevétele, javítása a helyes forma ismertetésével.
- ❖ Népi hagyományok megismertetése, ápolása, a jeles ünnepekről való megemlékezés.
- ❖ Meglátatni az egyszerű emberi viszonyok és a közösségi együttműködés lehetőségeit (tudjanak segítséget kérni, elfogadni, adni, mutassák ki érzéseiket).
- ❖ Esztétikai értékek kialakítása (pozitív és negatív), felfedeztetése; (azonosuljanak a hősökkel, ismerjék fel szerepeikben az esztétikai kategóriákat: szép-csúnya, igaz-hamis, jó, rossz).
- ❖ Környezetszeretetre, a könyv megbecsülésére nevelés, az egyszerűbb tárgyképeskönyvek nézegetésétől jussanak el az összetettebb képeskönyvek forgatásáig.
- ❖ A könyvtárral való ismerkedés élményét segítse elő az óvodánkban kialakított könyvtárszobával, könyvtárlátogatással.
- ❖ A drámajátékkal, a mese feldolgozásokkal biztosítsa, hogy oldják gátlásaikat.
- ❖ Segítse bábozással, a dramatizálás eszközeivel a belső világ legfőbb érzelmi feszültségeinek kifejezését. Fejlessze szókincsüket, beszédbátorságukat, kifejezőkészségüket.

7.7. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Önállóan mond verset, mesét, dramatizál.
- ❖ Könyveket önállóan nézeget.
- ❖ Önállóan elmond, eljátszik, kitalál történeteket.
- ❖ Folyamatosan összefüggő mondatban fejezi ki magát.
- ❖ Beszéde, tagoltsága, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- ❖ Gondolatait érthetően fejezi ki, szókincsében megjelennek a mesék fordulatai.
- ❖ Várja, igényli, türelemmel végig hallgatja a meséket, verseket.
- ❖ Mondatalkotásaiban megjelennek az igék, főnevek és egyéb szófajok.
- ❖ Gondolatait alá és mellérendelő szerkezetben fejezi ki.
- ❖ Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

7.8. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„ A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket” (Forrai Katalin: Ének az óvodában Bp. EditioMusica 1974.).

Az óvodás gyermek zenei fejlesztésének alapja Magyarországon a Kodály módszer, amely a népzene épül.

„a Kodály módszer értéke az, hogy az ember egészét neveli, a teljes személyiséget formálja...”
(Szirányi Borbála zenepedagógus)

Felfedezik éneklés közben a dallamot, a ritmust, a mozgás szépségét, közben tovább öröklődik népünk hagyományai népdalok, néptáncok, népi játékok által. A környezet hangjainak a megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek. Felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. A népdalok éneklése, a gyermeki néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Alapelvünk:

- ❖ Komplexitás, értékörzés.
- ❖ Forrai Katalin útmutatásaira épüljön. Ez nem zárja ki a zenei megújulási lehetőségeket, más zenei források használatát, de ezek legyenek hitelesek, a gyermeki sajátosságoknak megfelelőek.

A tevékenység célja:

- ❖ Zenei képességek, készségek alapozása, fejlesztése (éneklési készség, hallásfejlesztés, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei anyanyelv, mozgáskultúra, néptánc, zenei alkotókészség, zenehallgatásra nevelés).
- ❖ A nemzeti értékek átörökítése, művészeti, humanista értékek közvetítése, a zeneművekből sugárzó hangulat megéreztetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A jól megválasztott énekes népi játékok és **igényesen válogatott** kortárs művészeti alkotások legyenek eszközei a gyermekek zenei képességfejlesztésének (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitásuk alakításának.
- ❖ Az énekes népi játékok, a mondókák, rigmusok a gyerekek életkorának, és az adott csoport képességeinek megfelelőek legyenek.
- ❖ A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a **nemzetiségi, etnikai** kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is
- ❖ Biztosítson olyan mintát a gyermekek számára, amely spontán utánzással az éneklés, zenélés részévé válik az óvodások mindennapi tevékenységeinek.
- ❖ Válasszon megfelelő tevékenység tartalmakat a 3-7 éves gyerekek számára, megfelelő szervezeti formában.
- ❖ Teremtse meg a zenei nevelés alapvető feltételeit (hely, idő, szellőztetés, eszköz).

- ❖ Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét és mozgás kultúráját (mozgás, óvodai tánc, ugrótánc).
- ❖ Legyen lehetőség a gyermekeknek arra, hogy spontán fűzzenek mozgásokat, akár kitalált dallamaikhoz is.
- ❖ Ismertessen meg a gyerekekkel ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat.
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermek **örömteli, önfeledt éneklését** mozgással kísérik.
- ❖ Legyen **saját zenei repertoárja**, melyet folyamatosan bővít, változatosan használ, és az évszakok, népi ünnepkörök köré csoportosítja.
- ❖ Ismertessen meg a gyerekekkel **dallamjátészó és ritmus hangszereket**.
- ❖ Készítsen a gyerekekkel közösen egyszerű, esztétikus hangszereket.
- ❖ Építse be a zenehallgatás anyagába saját hangszeres játékát, (elvétve gépzenét is alkalmazhat) énekeljen sokat zenei élmény nyújtásként.
- ❖ Gazdag zenei programok biztosítása a gyermekek számára. (óvónők hangszeres játéka, közös éneklés ünnepek alkalmával, zenei előadások szervezése, zeneiskolások koncertje, népzenei együttes meghívása, zenés bábszínházi hangszeres előadó, művészi értékű CD, kazetták hallgatása).
- ❖ A drámapedagógiában rejlő lehetőségek, a komplexitás erejének kihasználása.

7.9. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Népi dalos játékokat tud élvezettel, érthető szövegkiejtéssel eljátszani.
- ❖ Önállóan kezdeményez énekes játékot, tisztán énekel.
- ❖ Érti és érzékelteti az egyenletes lüktetést.
- ❖ Dalok, mondókák ritmusát érti, érzékelteti.
- ❖ A halk-hangosat felismeri, érzékelteti, tud halkán-hangosan beszélni, énekelni.
- ❖ Kitalál dallamot, ritmust, mozgást.
- ❖ Felismeri, alkalmazza a magas-mély hangokat, térben mutatja.
- ❖ Énekét, mondókázását jó ütemben, ritmusban hangszerrel kíséri.
- ❖ Figyelmesen hallgat kisebb lélegzetű zenei alkotásokat.
- ❖ Táncmozdulatokat társaival is és egyénileg is esztétikusan végez.

7.10. Rajzolás, festés, mintázás és kézi munka

A vizuális nevelés összetett, sokoldalú nevelési terület, amely magába foglalja a rajzolást, a festést, mintázást, kézi munkát, képzalkotást, építést, barkácsolást és a műalkotásokkal való ismerkedést. Ez a tevékenységforma egész napi óvodai életünket átható folyamat. A szabad választást a párhuzamos tevékenységek teszik lehetővé a gyermekek számára. Az egyéni elképzelések kifejezése, **a kreatív alkotás** öröme a személyiség fejlődésének fontos területe. A változatos technikák alkalmazása során fejlődik a gyermekek **belső képi világa, térbeli**

tájékozódása, rendezőképessége, tér, forma és színeképzete, esztétikai érzékenysége, fantáziája.

A tevékenység célja:

- ❖ Szabad önkifejezés, érzelmek, élmények, fantáziavilág megjelenítése a gyermeki alkotásban.
- ❖ A szép iránti nyitottság, az esztétikai élmény befogadásának, az igényesség képességének megalapozása.
- ❖ Tapasztalataik alapján, váljon számukra gyakorlattá a **természetes anyagok és az újra hasznosítható anyagok** felhasználása vizuális tevékenységeik során.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ A gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése.
- ❖ Változatos technikákkal, anyagokkal és eszközökkel keltse fel a gyermekekben a tevékenységi vágyat az egész napos nevelőmunka során.
- ❖ Folyamatosan tegye elérhetővé a gyermekek számára az alkotáshoz szükséges jó minőségű alapanyagokat, tárgyakat, ismertesse meg velük **a nemzeti szimbólumokat**.
- ❖ Segítse a gyermekeket abban, hogy érzelmvilágukat, vágyaikat, fantáziájukat, szorongásaikat, kifejezhessék.
- ❖ Változatos tevékenységekkel támogassa a gyerekek számára a külső világ sokoldalú megismerését, tapasztalatok, élmények kifejezését.
- ❖ Segítse felfedezni a természet, a teremtett környezetünk fény és színvilágát.
- ❖ Támogassa a tér átalakítására való törekvésüket, a dekorálással kapcsolatos elképzeléseiket.
- ❖ **Segítse a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken történő bemutatását, különösképpen a tehetséges gyermekek alkotásaira.**
- ❖ Ösztönözze a gyermekeket új megoldások keresésére, az **újrahasznosítás, környezettudatosság** jegyében.
- ❖ Legyen igényes a környezet esztétikus alakításában, természetes, egymással harmonizáló anyagok, tárgyak, bútorok, kiegészítők felhasználásával.
- ❖ Alapozza meg a **művészetekre fogékony** szemléletet és viselkedéskultúrát.
- ❖ Ismertesse meg a gyerekeket a **magyar népművészet értékeivel, szépségével, a népi kismesterségekkel**.
- ❖ Támogassa a pozitív megnyilvánulásokat az alkotások iránt.
- ❖ Ösztönözze a szülőket, hogy otthon is adjanak lehetőséget gyermekeiknek az ábrázolásra, az alkotásokat becsüeljék, őrizzék.

7.11. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére

- ❖ Saját kezdeményezésére ábrázol, ceruzafogása jó.
- ❖ Gondolatait, élményeit képalkotásban fejezi ki.
- ❖ Emberábrázolása részletes, elképzelés után ábrázol.

- ❖ Plasztikai munkái egyéniek, részletességet mutatóak.
- ❖ Változatos, megfelelő arányokkal, színekkel és tagoltsággal ábrázol.
- ❖ Kreatívan díszít, tervez.
- ❖ Tud hajtogatni, ragasztani, formákat kivágni.
- ❖ Ceruzafogása, vonalvezetés nyomatéka megfelelő, kezessége kialakult.
- ❖ Saját és mások alkotásairól beszél, értékítéletét megfogalmazza.
- ❖ A szép látványában gyönyörködik.

7.12. Mozgás, mozgásos játék

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek **természetes mozgását** (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és **testi képességeit**, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés, fejlődnek a pszicho-motoros képességek. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához, fejlődik a testséma, a térpercepció, a keresztcsatornák összerendeződnek, az észlelés pontosabbá válik. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét, az érzékszerveken keresztül erősítik az idegrendszert, a gyakorlással megszilárdítjuk az idegkapcsolatokat.

A mozgás a testedzés, az **egészséges életmód** egyik legfontosabb feltétele. Az egészséges életmódot erősítő tevékenységeknek szabadban, vagy a csoportszobában lehetőséget kell biztosítani. A spontán, a **szabad játékban** történő gyermeki mozgásszükséglet kielégítése érdekében ezért minden csoportban „**mozgássarkot**” alakítottunk ki, ahová a projektekhez igazodó eszközöket helyezzük el. Támogatjuk a legjobban fejlesztő **kooperatív mozgásos** játékok alkalmazását, melyek hatnak a pozitív énkép, a szabálykövető társas viselkedés, a problémamegoldó gondolkodás, és az önkontroll fejlődésére is. Az óvodai közösségi nevelést, a különböző mozgásformák gyakorlásának lehetőségét támogatjuk **mozgásnapok** szervezésével. Minden csoportunkban biztosítjuk a mozgásban való differenciálást, egyéni fejlettség szerint.

A tevékenység célja:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A gyermekek egészségének megóvása. A térbeli tájékozódó, alkalmazkodó képességének, a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése. Szociális fejlődésük, az együttműködés, összedolgozás fejlesztése. **A gyermek testi, kondicionális, koordinációs és teherbíró képességeinek fejlesztése.** Drámajátékok, kooperatív mozgásos játékok alkalmazásával a gyermekek mozgáskultúrájának, tánc és improvizációs készségeiknek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Minden nap spontán, vagy szervezett formában, teremben, vagy szabad levegőn, egyéni szükségleteket és képességeket is figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell a mozgás lehetőségét, játékokkal, játékos gyakorlatokkal.
- ❖ Tervezze meg, állítsa össze a 3–6–7 éves gyermekek részére a mozgásfejlesztő játékokat. (A játék fejleszti a gyermekek kondicionális képességeit; kognitív, értelmi, emocionális; érzelmi, szociális képességeit és a koordinációs képességeket.)
- ❖ Biztosítson egészséges környezeti feltételeket a nagymozgások fejlesztéséhez (a hőmérséklet, a szél, napfény, levegő, mind jótékony hatású külső terhelés figyelembe vétele).
- ❖ Segítse elő a szervezet teherbíró, ellenálló, és alkalmazkodó képességének fejlődését.
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermek a gyakorlatot a saját képességei szerint hajtsa végre.
- ❖ Ismerje meg a gyermek mozgásának fejlettségi szintjét, tartsa szem előtt a gyermek egészségi állapotát, mozgásszükségletét, ehhez méretezze a mozgásos tevékenységeket és azok eszközeit.
- ❖ Teremtse meg a mindennapos mozgás feltételeit, a balesetek megelőzését (délelőtt lehetőleg az udvarról bemenet előtt a szabad játék zárásaként irányított mozgásos játékokkal).
- ❖ Segítse elő az összerendezett mozgás fejlődését kooperatív mozgásos játékokkal.
- ❖ Pozitív irányba erősítse a gyerekekben az egészséges versengés szellemét, a küzdővágyat, csoportszellem kialakulását.
- ❖ Törekedjék, hogy minél többet tornázzanak mezítláb a gyerekek, a helyes testtartásra nevelje őket **tartásjavító gyakorlatok tervezésével**.
- ❖ Fejlessze a gyerekek állóképességét, téri tájékozódó képességét, ritmusérzékét, gyorsaságát, csökkentse a reakció idejüket, statikus, dinamikus egyensúlyérzéküket.
- ❖ Használja ki a nevelési lehetőségeket, fejlessze a gyermekek figyelmét, érzékelését, észlelését, önfegyelmét, akaratú képességeiket, pozitív érzelmi viszonyulásukat, szabálytudatukat, bátorságukat, kitartásukat, egymás iránti felelősségérzetüket.
- ❖ **Speciális feladat: A tanköteles gyermekeket az óvoda pedagógusai, segítő munkatársai heti egy, vagy két alkalommal a fenntartó által leszerződött úszóiskolába kíséri. A játékos úszóoktatást az úszóiskola oktatói saját tematikájuk alapján végzik.**

A mozgásszervezés formái:

- ❖ Mindennapos mozgásos játékok.
- ❖ Természetes mozgásformákat fejlesztő testnevelés.

7.13. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Biztosan tudja, végzi a természetes mozgás elmeit (fejmelés, kúszás, mászás, csúszás, ülés, állatok járásának utánzása, futások).
- ❖ Egyensúlyozásra képes változó körülmények között, mozgása összerendezett.
- ❖ Tud helyben és járás közben labdát vezetni.
- ❖ Ismeri a dobásfajtákat és tud célba dobni.
- ❖ Térben és időben jól tájékozódik, gazdálkodik a lehetőségeivel, a mozgástevékenység során.

- ❖ Versenyjátékok során érzelmeit képes kontrollálni.
- ❖ Mozgásos szabályjátékoknál szabálykövető magatartást tanúsít, kooperatív mozgásos játékok során együttműködik, hozzájárul a közös sikerekhez.
- ❖ Teherbíró és kondicionális képességei korának megfelelő, mozgása összerendezett.
- ❖ Testrészeit azonosítani tudja, kialakult testsémával rendelkezik.
- ❖ Tud térben tájékozódni, képes irányváltoztatásra.

7.14. A külső világ tevékeny megismerése

(matematikai nevelés, hagyományápolás, ünnepek)

„A gyermek abból okul leginkább, amit maga lát, maga tapasztal és figyel...”

A természet és az ember által létrehozott környezetről a gyermeknek születése pillanatától vannak tapasztalatai, benyomásai. A **külső világ tevékeny megismerése**, mint tevékenységi forma hármass feladatot ró nevelőtestületünkre. A **természeti, társadalmi** környezetben való eligazodás segítése, a **helyi és a néphagyományok** ápolására nevelés, a **környező valóság tapasztalása** során a tárgyak mennyiségi, formai, téri viszonyainak megismertetése. Egyre fejlődő világunkban mindinkább feledésbe merülnek a **népi értékek, a hagyományápolás**. Óvodánkban egyik fő feladatunknak tekintjük a gyermeki manuális képességek igazi fejlesztő eszközeként a **népi kismesterségek technikáit**, az igazi értékeket képviselő **hagyományokat** beépíteni a gyerekek mindennapi tevékenységébe. A gyermek óvodába lépésétől, a nevelés szerves része a hagyományápolás, így a modern világgal ötvöződve tovább él a magyar népi kultúra, a mai gyerekek is **felfedezik a benne rejlő szépségeket, átörökítőivé** válhatnak a hagyományoknak. Feladatainkat a „Zöld Óvoda” cím kritériumrendszere is befolyásolja, minden épületünk **többször elnyert „Zöld Óvoda” címmel** rendelkezik.

A tevékenység célja:

- ❖ A fenntartható fejlődés érdekében a **környezettudatos, hagyománytisztelő, természetszerető, környezetvédő** magatartás kialakítása, formálása.
- ❖ A **magyar népi kultúra** értékeire való „rácsodálkozás” élményének biztosítása, a megőrzésre érdemes értékek óvodás szintű átörökítése.
- ❖ A természet és a környezet mennyiségi, formai, téri viszonyainak megismertetése, a kiterjedésekkel kapcsolatos tapasztalatok feldolgozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Tervezze meg éves szinten a **társadalmi környezet** témáit (család, az emberek élete, mesterségek, hagyományok), **az épített környezet** témáit (óvoda és környéke, közlekedés, múzeumok, művészeti értékeink) és a **természeti környezet** témáit (évszakok, az idő, az időjárás és hatása, égitestek, növények, állatok, színek, az emberi test, a szülőföld, természet és környezetvédelem, zöld jeles napok).

- ❖ A gyermekek tapasztalataira, élményekre támaszkodva új ismeretek nyújtása, a meglévők mélyítése, rendezése. Személyes példamutatással a természet szeretetére nevelés.
- ❖ Megláttatni az összefüggéseket és az emberi felelősséget a természeti és társadalmi környezet megóvására.
- ❖ Biztosítsa a gyerekek számára a cselekvéses tanulás feltételeit, a környező világ sokoldalú megismerését.
- ❖ A **matematikai** képességek kialakítását szolgáló tevékenységeket spontán és tervezetten más tevékenységi formákkal komplexen segítse elő (a csoportosítás, halmazalkotás, szín, forma, méret alapján, különbözőség, azonosság felismerése, mennyiségek összehasonlítása hosszúság, magasság, szélesség alapján).
- ❖ A rész-egész viszony felfedezése, építés síkban és térben, sík és térformák megismerése (kör-gömb, négyzet-kocka).
- ❖ Alapvető matematikai fogalmak kialakítása (több, kevesebb, ugyanannyi; sok, semmi; tájékozódás térben, síkban, időben, fent, lent; előtt, mögött; bal, jobb; tegnap, ma; számlálás 6-os számkörben, térben, síkban, nagy és finommozgással).
- ❖ Segítse elő, hogy a gyerek maga fedezhesse fel környezetének jelenségeit, tárgyait, a természet szépségeit, biztosítsa a rácsodálkozás élményét, segítve ezzel a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakulását a természethez, az emberi alkotásokhoz.
- ❖ Biztosítsa a gyönyörködtetés élményét a gyermekek számára.
- ❖ Párhuzamos tevékenységek szervezésével mélyítse, rögzítse a gyermekek tapasztalati és élményanyagát (**kísérlet, kísérletezés, felfedezés**).
- ❖ Teremtsen olyan helyzeteket, melyekben a gyermeknek alkalma nyílik különböző szempontok felfedezésére, szenzitív játékok által.
- ❖ A **szülőföld, a hazai táj**, a közvetlen környezetünk természet és ember által létrehozott értékeinek megismertetése, az alkotások iránti megbecsülés kialakítása.
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel a **hagyományok, néphagyományok értékeit, szeretetét, ápolását**.
- ❖ A hagyományörző ünnepek megszervezésekor biztosítsa, hogy a közös ünneplés élménye maradandó emlék legyen a gyerekek számára.
- ❖ Erősítse **a közösséghez tartozás érzését, nemzetünk, a szülőföld, és a család iránti szeretetet, kötődést**.
- ❖ Támaszkodjék a gyermekek otthonról hozott ismeretére és élményeire.
- ❖ A **zöld óvodai** tevékenységek kapcsán vonja be a gyermekeket a közvetlen környezetükben adódó munkatevékenységekbe (csíráztatás, palántázás, kiskert gondozása, locsolás, lombsöprés, hólapátolás, állatgondozás). Ehhez a gyermekek méreteihez igazodó kerti szerszámok biztosítása.
- ❖ Használja ki a projekt témák kapcsán adódó konyhai lehetőségeket (pl. sütés, befőzés, savanyítás, saláta készítés).
- ❖ Éljen az IKT eszközök lehetőségével.

Alapelveink a környezeti-, környezetvédelmi nevelésben:

- ❖ Az óvodánkba járó gyermekeket megismertetjük a „Zöld Óvodai” vállalásainkkal. Tevékenységeinket népszerűsítjük a szülők körében is, hiszen az óvoda és család közösen nevel.
- ❖ Megtanuljuk azt a helyes magatartásformát, ahogyan a természetben viselkednünk kell séták, kirándulások, illetve a mindennapok során.
- ❖ Becsüljük és óvjuk a természet értékeit.
- ❖ Óvjuk az élővizeket.
- ❖ Őrizzük a természet és közvetlen környezetünk tisztaságát.
- ❖ Igyekszünk minél több növény és állatfajjal megismerkedni, tapasztalatokat szerezni, élményeket átélni. Megtanuljuk tisztelni és védeni élőhelyeiket.
- ❖ Növényeket ültetünk és gondozzuk azokat.
- ❖ Az állatokkal kíméletesen bánunk. A „hagyd élni” elvét értetjük meg velük. (Nem felemellek, hogy a vendégem legyen, hanem lehajolok hozzád, hogy a vendéged lehessen elvet követjük.)
- ❖ Óvjuk a növényeket. (Nem tépjük le a levelüket, nem húzzuk ki gyökerestől, nem tapossuk le.)
- ❖ Szelektáljuk a hulladékot. (palackok, papír, üveg, műanyag)
- ❖ „Nem minden hulladék szemét ” nézetünk áthatja mindennapjainkat. A takarékoság jegyében ajándékokat, dísz tárgyakat készítünk, ami a tudatos vásárlóvá nevelés egyik alapját képezi. Ezzel a családok környezettudatos szemléletformálását is alakítjuk.

Zöld- és jeles napok és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységek:

❖ Állatok világnapja
10.04	❖ Csoport szintű megfigyeléseket végzünk, az „Elveszett Állatok alapítvány” segítségével.
❖ Víz világnapja
03.22.	❖ Vizes játékokat játszunk, kísérletezünk, gyűjtőmunkát végzünk.
❖ Föld napja 04.22.	❖ Gyermekmunkákból kiállítást rendezünk, földmunkálatokat végzünk, kerületi rendezvényeken veszünk részt.
❖ Madarak és fák napja 05.10	❖ Felhívjuk a figyelmet a madarak és fák védelmére, megfigyeljük a környezetünkben élő madarakat, fákat.

Óvodánk hagyományai, programok:

❖ A gyermek születésnapjának megünneplése	❖ Az ünnepeltre irányítva a gyermekek figyelmét, annak az átélését segítjük, hogy jó törődni társainkkal.

- ❖ Anyák napja
 - ❖ Március 15.
 - ❖ Évzáró piknik
 - ❖ Családi nap
 - ❖ Gyermeknap
 - ❖ Múzeumpedagógiai programok
 - ❖ Munkadélutánok
 - ❖ Játzódelután
 - ❖ Nemzeti Összetartozás Napja 06.04.
 - ❖ Hagyományok
- ❖ Saját készítésű ajándékkal és virággal kedveskedünk, melyet egyénileg mondott verssel, köszöntő keretében adunk át.
 - ❖ Óvodai szintű megemlékezés.
 - ❖ Kirándulás, bográcsozás, batyubál óvodán belül, vagy kívül.
 - ❖ Mozgásos programok az egész család számára.
 - ❖ Szervezett közös élményről gondoskodunk.
 - ❖ A projektekhez kapcsolódóan egész évben, a fenntartó biztosításával.
 - ❖ Márton napi lámpás készítés, Adventi vásári előkészületek, farsangi jelmezkészítés, évzáró előtti terem díszítés, udvardíszítés. (a csoportok döntése alapján)
 - ❖ Az utolsó Adventi gyertyagyújtáshoz kapcsolódóan.
 - * A csoportok közösen, játékokkal ünnepelnek. (2010. évi XLV.)
 - * Kirándulások, búcsúztatások, új dolgozók köszöntése, karácsony.

Néphagyományok ápolása:

- ❖ Szüret
 - ❖ November 11. Márton napja
 - ❖ Mikulás várás
 - ❖ Karácsony
 - ❖ Farsang
 - ❖ Húsvét
- ❖ Őszi terményeket gyűjtünk, alkotásokat készítünk, szüreti játékokat játszunk, táncolunk.
 - ❖ Munkadélután keretében lámpás készítése, majd felvonulás a szülőkkel közösen.
 - ❖ Dallal, verssel készülünk, várjuk a Mikulást, aki meglepetést hoz.
 - ❖ Hetenként gyertyagyújtás csoport szinten (ünnepi dalok, versek, mesék hangzanak el, közösen ünnepelünk, népszokásokat elevenítünk fel; az utolsó gyertya meggyújtása óvodai szinten), délután ünnepi ráhangolódás a szülőkkel közösen.
 - ❖ Télbúcsúztatás, zene, tánc, mese, vagy más szimbólum köré csoportosított jelmezes vonulás, vidám versenyjáték teszi emlékezetessé.
 - ❖ Felelevenítjük a húsvéti népszokásokat.

❖ Pünkösöd

❖ Pünkösdi néphagyományok felelevenítése (pünkösdi király, királynéválasztás).

7.15. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Közvetlen környezetéről elemi ismeretei vannak.
- ❖ Megkülönbözteti az évszakokat, napszakokat, ismeri jellemzőit.
- ❖ A megismert állatokról pozitív képpel rendelkezik, gondozásukat, óvásukat saját magához való viszonyításukat illetően.
- ❖ Környezete növényeit ismeri, részt vesz gondozásukban, részt vesz a palántázás ültetés folyamatában.
- ❖ Az elemi közlekedési eszközöket ismeri, rendelkezik a számára lényeges szabálytudattal, betartja azokat.
- ❖ A tárgyakat össze tudja hasonlítani, meg tudja számlálni tízig.
- ❖ Képes két kiterjedést egyenlővé, kisebbé, nagyobbá tenni.
- ❖ Tud hatos számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni.
- ❖ Megkülönbözteti a jobbra-balra, előre-hátra irányokat, érti és alkalmazza a névutókat.
- ❖ Ismer, tud évszakhoz kapcsolódó népszokásokat, népi jóslásokat, találós kérdéseket.

Hagyományteremtő munkánk tudatos, közvetíteni és szokássá szeretnénk formálni a hagyományokhoz kapcsolódó magatartásformákat, közös élményekkel, érzelmekkel. Az óvoda hat a családok szemléletmódjára, kiegészíti a családi nevelést (közös ünneplés).

7.16. Munka jellegű tevékenységek

Az **óvodai munka** a szervezett tanulás előfutára, a **személyiségfejlesztés fontos eszköze**, játékkal és a cselekvő tapasztalással, munkafolyamatokkal megvalósított, amely a gyermek számára játékos tevékenység. Gyakran külső irányításra történik. A gyermekektől belső figyelmet, kötelességvállalást, feladattudatot és annak teljesítését igényli. A munka végzése közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti, társadalmi környezetünkről. A **játék és a munka jellegű feladatok integrálódása** az egyén és a közösség együttműködését alakítja, erősíti. A játék szabadsága lehetővé teszi, hogy a gyermekek számára a különböző tevékenységek együttesen jelen legyenek, azokat játékként éljék át akkor is, amikor ez valamilyen konkrét feladatra irányul, amikor a felnőtt fogalmi szerint a **gyermek „munkát” végez**. A gyermeki munka a **kötelességteljesítés alakításának eszköze**, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A lányok és fiúk egyaránt gyakorolják az összes munkafajtát, a nemek társadalmi egyenlőségének érdekében. A munka eleinte önkéntes, épít a gyermek természetes segítő készségére, majd öntevékeny kötelességteljesítéssé válik.

A tevékenység célja:

- ❖ **Cselekvő tapasztaláson alapuló** képességek, készségek, tulajdonságok alakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelelességteljesítését.
- ❖ A gyermek természetes segíteni akarására építve, saját és mások elismerésére neveljen.
- ❖ Sajátítsák el a munkához kötődő szokásokat, örüljenek az eredményeknek.

Munka jellegű tevékenységek óvodánkban:

Önkiszolgálás

Minden olyan gyermeki tevékenység, amely saját személye körüli feladatok ellátását jelenti. Magába foglalja az öltözködést, testápolást, a folyamatos reggeli és uzsonna alatti terítést.

Naposság

Ennek konkrét tartalmi meghatározása a gyermekcsoport sajátosságától függ. A csoport életkorától, összetételétől függően választható tevékenységi forma. E keretek közé tartozik az étkezés előtti terítés és az utána következő eszközök leszedése, a pedagógusoknak való segítségnyújtás, teremrendezési feladatok, udvari környezet rendben tartása.

Egyéni, alkalmoszerű megbízatások

Az egyéni megbízatások a gyermekek önállóságához, képességeihez, neveltségi szintjéhez igazodnak. Lehetnek csoporton belül és kívül végzett feladatok is. A megbízatások jellege és tartalma attól függ, hogy az adott gyermekben mit szükséges erősíteni.

Környezettudatosság, növény és állatgondozás

Környezettudatosság magába foglalja mindazon feladatokat, melyek formázzák a gyermekek holisztikus látásmódját (természettel tudatosan, egységben élni), ilyenek a szelektív hulladékgyűjtéssel, az évszaknak megfelelő kerti munkákkal, és a „zöld óvoda” programunkkal összekapcsolódó tevékenységek. A növény és állatgondozás az udvaron és a csoportszobában egyaránt folyhat. A növények, és kisállatok gondozása során a gyermekek, ezek életfeltételeinek megteremtésében segítenek, s közben megfigyelik a változásokat. A munka jellegű tevékenységek a felnőttel együttműködve, pozitív megerősítéssel, eleinte játékos formában, a munkafolyamatok fokozatos bevezetésével és nehezítésével történnek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Különböző típusú munka jellegű tevékenységek tudatos tervezése, a feltételek biztosítása (idő, légkör, munkaeszköz, hely, munkalehetőség).
- ❖ Vegye figyelembe a tevékenységek tervezésekor, szervezésekor a gyermekek **egyéni sajátosságait, a fokozatosság, állandóság, és folyamatosság elveit.**
- ❖ Az óvónő minden munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítsen a gyerekeknek, hogy minél többször **átélhessék a munka örömet**, a célért vállalt erőfeszítés szépségeit.

- ❖ Segítse a munkavégzéshez szükséges szociális képességeket, önállóság, felelősségvállalás, kitartás, kötelességérzet terén, melyek a szervezett tanulás kialakulását megalapozzák.
- ❖ Hívja fel a szülők figyelmét a **gyermeki munka nevelő hatására**, elvárásaikat egyeztessék.
- ❖ A gyermekek munkáját konkrétan, reálisan, **saját magához mérten, pozitív megerősítésekkel értékelje, segítse a gyermeki önértékelést.**

7.17. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Kialakult természetes igénnyel végez munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Szívesen vállal egyéni alkalmi megbízatásokat.
- ❖ Tudja az eszközök fogását, a munkaeszközök használatával járó veszélyeket elkerüli.
- ❖ Ismeri és tudja az önkiszolgáló és a közösségért végzett munkafolyamatokat.
- ❖ Ismert és kialakult munkák megszervezésében önálló.
- ❖ Társaival együttműködik, kooperációra képes.
- ❖ Munkavégzése pontos, igényes, kitartó, mások munkáját megbecsüli.
- ❖ Környezete rendjére igényes, részt vesz a környezet rendjének helyreállításában.
- ❖ Részt vesz a környezetében élő növények, állatok gondozásában.
- ❖ Örül munkája eredményének.

7.18. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„Az óvodában a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le csupán az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti időkeretekben valósul meg.”

(Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja)

A tevékenységekben megvalósuló tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet igénybe vevő tapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása és a kreativitás erősítése. Biztosítjuk az élményekben gazdag óvodai életet, a tanulást támogató környezetben az éppen folyamatban lévő téma, vagy projektek segítségével, a tervezett műveltségterületek tervezése során. Figyelembe vesszük a lassabban fejlődő, vagy a tehetséges gyermekek haladási útját, valamint sok érzékszervet foglalkoztató tevékenységeket alkalmazunk. **A tanulás az óvodában gazdag élményt nyújtó tevékenységek közötti választási lehetőség** a gyermekek számára, a játékba integrált cselekvéses tanulás segítségével.

Fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit (érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását).

A gyermek belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A tanulás lehetséges formái:

- ❖ Utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás.
- ❖ Szokások alakítása.
- ❖ Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- ❖ Cselekvéses tanulás.
- ❖ A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- ❖ Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- ❖ Gyakorlati feladat- és problémamegoldás.

A tevékenység célja:

Az óvodás gyermekek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, ismereteinek bővítése és a már korábban megszerzett tapasztalatok rendszerezése. A tanulást támogató környezet megteremtése, annak elősegítése, hogy minden gyermek **ön maga lehetőségeihez mérten fejlődjék.**

Az általunk alkalmazott projekt módszer jellemzői:

- ❖ A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen **konkrét produktum** létrehozása.
- ❖ A tanulás, mint kísérő eszköz van jelen a produktum elérésére irányuló tevékenységekben.
- ❖ A gyermekek és a családok aktív részvételére épülő együttműködési forma.
- ❖ A konkrét **mindennapi életből vett problémákat** közösen oldjuk meg úgy, hogy a gyermek saját elképzelései is megvalósulnak.
- ❖ A központi téma mindig **tevékenységekben vagy tevékenységek sorozatában valósul meg.**
- ❖ A tevékenységekbe integrált műveltségterületek **sokoldalú tapasztalatok** során épülnek be a gyermeki tudatba.
- ❖ A megismerés fő forrása **a közvetlen tapasztalás**, amely így maradandó tudást eredményez.

7.19. Az óvodapedagógus feladatai:

- ❖ Teremtsen olyan **spontán és irányított ismeretszerzési** lehetőségeket, ahol a gyermek cselekvéses tanulása megvalósulhat, színes gazdag tárgyi környezetben, változatos külső és belső helyszíneken.

- ❖ Támaszkodjon a gyermekek **megismerési vágyára**, önkéntelen figyelmére, a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával.
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyermek **felfedezzen, kiderítsen, észre vegyen, rátaláljon, ráakadjon, kifürkésszen, kinyomozzon dolgokat**, miközben a lehetőségek szerint mindent ki és letapogasson, érzékeljen, érezzen.
- ❖ Segítse a problémák felismerését és megoldását, a lehetséges alternatívák felsorakoztatását, a következmények felmérését (**döntést igénylő játékokkal**).
- ❖ Fejlessze a gyerekek beszédét, gondolkodását.
- ❖ Teremtsen olyan játékos szituációkat, olyan légkört, amelyben a gyermek önként vállal feladatokat.
- ❖ A gyermek egyéni képességeihez igazított módszerekkel, eszközökkel, tempóval, megfelelő feladatokkal biztosítsa a sikerélményt.
- ❖ Pozitív, személyre szabott értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakozását, az önértékelési képességeket.
- ❖ Célzottan figyeljen a **gondolkodási műveletek, kulcskompetenciák** fejlesztésére (döntési, együttműködési, életvezetési, információs, kommunikációs, kritikai, lényegkiemelő, narratív, problémamegoldó, szabálykövető magatartásra), az iskolai életre való alkalmasság fejlesztése érdekében.
- ❖ Építsen a **gyermekek kíváncsiságára**, egyéni fejlettségére, az óvodán kívül szerzett tapasztalataikra.
- ❖ Segítse elő a négy évesen óvodába kerülő vagy gyengébb képességű, részképesség zavarral küzdő gyerekek **felzárkóztatását egyéni fejlesztéssel**.
- ❖ Jutalmazási módszereiben szerepeljen az elismerő pillantás, gesztus, mimika, simogatás, szóbeli közlés társak, szülők előtt.

7.20. A fejlődés elősegítésének eredményei az óvodáskor végére:

- ❖ Kialakult, jó szokásokkal rendelkeznek.
(Képes a tanulási helyzetekbe bekapcsolódni, együttműködni.)
- ❖ Szilárd, pozitív viselkedési formákkal rendelkeznek, késleltetni tudja szükségleteinek kielégítését.
- ❖ Az iskolakezdéshez szükséges képességei kialakultak.
- ❖ Megfelelő és kialakult erkölcsi normákkal rendelkeznek.
- ❖ Feladattudata kialakult.
- ❖ Egészségi állapota alkalmassá teszi az iskolára (ritkán beteg).
- ❖ Testi fejlettsége, teherbíró képessége alkalmassá teszi az iskolai életre.
(fogváltás, alakváltás)
- ❖ A felkínált tevékenységekre belülről is motivált.
- ❖ Irányultsága kialakult bizonyos tevékenységekre.
- ❖ Örömmel készül, várja az iskolát.

VIII. FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ RENDSZER

„A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat, legkésőbb hétéves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

(”Óvodai Nevelés Országos Alapprogram” VI. fejezet.)

Alapelvek:

- ❖ Óvodánkban az óvodai nevelés a **kötelező dokumentumok** és óvodánk **egyedi, tudatos tervezőmunkája során valósul meg.**
- ❖ A gyermekek különböző képességekkel, neveltségi szinttel érkeznek hozzánk, így fejlődésüket önmagukhoz képest kell mérnünk és a fejlesztési területeket megvalósítanunk.
- ❖ A gyermek önmagához való fejlesztésének tervezése az óvodába lépéstől kezdődik, az egyéni fejlesztési tervek alapján.

Az óvoda működését meghatározó alapidokumentumok:

- ❖ Óvodai nevelés országos alapprogramja (Alapprogram)
- ❖ Alapító okirat
- ❖ Szervezeti és Működési Szabályzat
- ❖ Házirend

Az óvoda hosszú és középtávú tervét tartalmazó dokumentumok:

- ❖ Vezetői pályázat
- ❖ Pedagógiai program
- ❖ Esélyegyenlőségi terv

Az óvoda rövid távú tervét tartalmazó dokumentumok:

- ❖ Éves óvodavezetői munkaterv és az éves beszámoló; a fenntartói kiemelt feladatok, a nevelési feladatokról; benne a nevelőtestületi határozatok, munkaközösségi feladatok.
- ❖ Csoportnapló (saját szerkesztésű).

A gyermekek és a gyermekcsoport fejlődését meghatározó dokumentumok:

- ❖ Anamnesztikus lap
- ❖ Értékelő, mérő lap és a fejlődési napló
- ❖ Csoporttérkép a tehetséges és a felzárkóztatásra szoruló gyermekekről
- ❖ Szociometria a csoportról

Az óvoda kötelező nyomtatványai:

- ❖ Felvételi előjegyzési napló
- ❖ Felvételi mulasztási napló
- ❖ Tankötelezettség megállapításához szükséges óvodai szakvélemény

A dokumentumok használata, vezetésének időkerete:

- ❖ Tartalma a törvény által előírt, illetve annak megfeleltetve történik.

Céljaink:

- ❖ A fejlesztő, nevelő munkánkhoz szükséges kiinduló pontok megállapítása.
- ❖ A gyermekek fejlesztéséhez szükséges feladatok, területek, képességek meghatározása.
- ❖ A pedagógiai munka tervezése, kidolgozása.

Feladataink:

- ❖ Az óvodánkba érkező gyermekek „**Anamnesztikus lapjának**” megismerése, felhasználása.
- ❖ A műveltségterületek, a tevékenységek tartalmának éves tervezése.
(Éves tanulási tervek)
- ❖ **Befogadás-beszoktatás** (befogadási terv készítése; az értékelő, mérő lap kitöltése; megfigyelési időszak; erre építve a nevelési terv elkészítése a mérési eredmények tükrében; óvodakezdés)
- ❖ A csoportban dolgozó óvodapedagógusok a csoportjuk fejlettségi szintjének megfelelően tervezzék meg - **az óvoda nevelési programja alapján** - a csoportjuk nevelési, fejlesztési tervét. Az **első féléves nevelési** terv készítése. (10.15-01.30 idő intervallumra; értékelés, nevelési terv módosítása a 2. félévre)
- ❖ **Második féléves** nevelési terv készítése. (02.01-05.31 idő intervallumra; a gyermek önmagához való fejlesztésének tervezése a fejlődési naplóban, az „értékelő-mérő lapokban” meghatározott kiinduló pontok figyelembevételével, 11 területen, 10-10 indikátor, 0-5 –ig történő értékelés elvégzése, összesítése)
- ❖ **Nyári élet tervezése.** (06.01-08.31. idő intervallumra; nyárra készülő általános nevelési terv a nyári élet szokásainak rögzítésére)
- ❖ A mérés tevékenység közben, a megfigyelés módszerét használjuk, természetes közegben, vagy spontán (szociometriát évente kétszer készítünk).
- ❖ Az „Értékelő - Mérőlapok”, „Fejlődési napló” tartalmának megismertetése. Betekintés biztosítása a szülőnek (évente két alkalom).
- ❖ A gyermekeket érintő kérdésekben a pedagógusi etikának és a titoktartási kötelezettségnek eleget kell tenni.
- ❖ Logopédussal, fejlesztőpedagógussal, pszichológussal, gyógypedagógussal való konzultáció, pedagógiai szakszolgálathoz küldés esetén „pedagógiai beutaló” kitöltése közösen.

IX. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A stratégiai tervezés eredménye a pedagógiai programunk, mely rögzíti a **célokat**, a **pedagógiai folyamatokat**. A mesterpedagógus szakértők, szaktanácsadók jelenléte intézményünkben, a magasan képzett pedagógusok és nem pedagógusok gyakorlati munkája a garancia arra, hogy magas színvonalú nevelőmunka valósuljon meg intézményünkben.

Óvodavezető, Tagóvoda-vezető feladatai: (megfelelve az Önértékelési Kézikönyvnek)

- ❖ Az SZMSZ vonatkozó fejezete által ellenőriznek, értékelnek, elemeznek meghatározott célok mentén. (Az intézmény **önértékelési elvárás-rendszere** a kulcskompetenciák mentén: **4. Belső kapcsolatok, együttműködés**)
- ❖ A nevelés eredményességét diagramon jelenítjük meg, mely nyilvános, része az óvodavezető év végi beszámolójának. (**Intézményi Önértékelés- 3. Eredmények**)
- ❖ Az óvodavezető év végi beszámolójának tartalma épít évente az óvodapedagógusok „szempontsor az év végi beszámoló” dokumentum tartalmára. A következő év pedagógiai fejlesztési feladatait erre alapozza a munkatervben. (**Intézményi Önértékelés- 1. Pedagógiai folyamatok**)
- ❖ Az **intézmény dokumentumaiban a fejlesztés megvalósulása követhető**. A csoportnaplóban; a gyermek fejlődési naplójában; az óvodavezető munkatervében és beszámolójában. (**Intézményi Önértékelés-2. Személyiség és közösségfejlesztés**)
- ❖ A **csoportnaplóban** a nevelési célok, feladatok meghatározása a Pedagógiai Programunk alapján történik, melyet a csoportok óvodapedagógusai készítenek el. (**Intézményi Önértékelés-7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés**)
- ❖ Működési feltételek felülvizsgálata.
(**Intézményi Önértékelés-6. A pedagógiai munka feltételei**)

A személyiségfejlesztés elsősorban az óvodapedagógus feladata:

- ❖ Az óvodába, a csoportjába járó gyermekek nevelése, **fejlesztése**.
- ❖ A pedagógiai program alapján a **nevelési, fejlesztési feladatokat megtervezi, módszereit megválasztja**, a mérési, értékelési **eredményekre építve** a gyermek egyéni, közösségi fejlesztését **elvégzi**. (**Intézményi Önértékelés- 3. Eredmények**)
- ❖ A tevékenységi tervek, a tanulási folyamat tervezése a Pedagógiai Programunk tartalma szerint történjen. (**Pedagóguskompetenciák a minősítés során**)
- ❖ A segítő szakemberekkel működjön együtt.
(**Intézményi Önértékelés-5.-Az intézmény külső kapcsolatai**)
- ❖ A **fejlesztés eredményét folyamatosan csatolja vissza**.

A dokumentumelemzés:

- ❖ Külső ellenőrzések, tanfelügyelet (pedagógus, vezető, intézmény).
- ❖ Törvényességi vizsgálat.
- ❖ Csoportnapló. A nevelési terveken, tevékenységi formákon, projekteken végigvonnak-e az irányultság a kiemelt célok érdekében?
- ❖ A gyermekek egyéni fejlesztésének dokumentumai.
- ❖ A gyakorlat és a leírtak összevetése, majd programmódosítás.

X. A GYERMEKEKI JOGOK VÉDELME

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a köznevelési törvény szerint:

- ❖ A különleges bánásmódot igénylő gyermek, egyenlő bánásmód követelménye.
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermek.
- ❖ Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.
- ❖ Kiemelten tehetséges gyermek.
- ❖ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Fogalommagyarázat:

- ❖ **Inkluzív óvodai nevelés.** Az integrált nevelés továbbfejlesztett formája. **A befogadó** intézmény pedagógusai az **egyéni differenciálást** alapul véve az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviselik.
- ❖ **Befogadó – Inkluzív pedagógia.**
Az integrált nevelés egy pedagógiai irányzat, a gyermek közösségben történő nevelését jelenti. A tanulásban való eltérő fejlődésre utal.
(fogyatékoság, képességzavar, szociális hátrány).
- ❖ **Differenciálás.** Pedagógiai szemlélet, pedagógiai módszer, a gyermekek közötti különbségek figyelembe vétele mellett a fejlődési eltérésekhez való alkalmazkodást is jelenti. Alapja az adott gyermekcsoportban az egyéni fejlődési szint megismerése, és az erre épített tudatos tervezőmunka, a konkrét differenciálás.

Egyenlő bánásmód követelménye:

Óvodánkban biztosítjuk:

- ❖ A megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot.
- ❖ Az emberi méltóság tiszteletben tartását.
- ❖ Az egyenlő hozzáférés esélyét.

- ❖ A multikulturális nevelés megvalósítását.
- ❖ A társadalmi szolidaritás kialakítását.

Feladataink:

- ❖ A gyermeki jogok biztosítása, sajátos szükségletüknek, állapotuknak megfelelő segítségnyújtása.
- ❖ Személyiségük védelme, fejlesztése, a diszkrimináció elkerülése.
- ❖ Minden gyermeket megismerni, majd a maga szintje, képessége szerint nevelni, fejleszteni.
- ❖ Folyamatosan visszacsatolni, nyomon követni a fejlesztést a segítő szakemberekkel.
- ❖ Differenciálás alkalmazása (módszer, eszköz, cél, feladata, munkafolyamat).
- ❖ A gyermekek döntési, választási lehetőségének segítése.
- ❖ A logopédia, fejlesztőpedagógia megvalósításának segítése, feltételeinek biztosítása.
- ❖ Módszertani differenciálás biztosítása cselekvéses, felfedező tanulásszervezéssel, megfelelő ingerek, élmények tervezésével.

Az intézményvezető feladata, hogy nyilvántartsa a kötelező óvodai nevelésből távolmaradás kockázatának kitett gyermekeket, és aktív irányítói magatartást tanúsítson a távolmaradás megelőzése érdekében.

A sajátos nevelési igényű gyermekek befogadása és fejlesztése

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a „**Pedagógiai Szakszolgálat**” által kiállított **szakértői véleménnyel** rendelkezik. Intézményünk szakfeladatai közé tartozik a **sajátos nevelési igényű** gyermekek óvodai nevelése, ellátása, az „**Alapító Okirat**” szerint. Az integrációs nevelésben részt vevő gyerekeket szakvélemény alapján vesszük fel. (létszámkeret-csoportonként 1-2 fő).

Alapító Okirat szerinti alaptevékenységünk:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermek **habilitációs** (alkalmassá tétel valamire) és **rehabilitációs** (helyreállítása valaminek) fejlesztése.
- ❖ Különleges bánásmódot igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, a **szakértői bizottság** szakértői véleménye alapján.
- ❖ Olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált óvodai nevelése, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, akik életkorukhoz viszonyítottan jelentősen **alul teljesítenek, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat.**

- ❖ Különleges bánásmódot igénylő a gyermekek védelméről és a **gyámügyi igazgatásról szóló törvény** szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos** helyzetű gyermekek óvodai nevelése.

Céljaink:

- ❖ A normál fejlődésmentű és a sajátos nevelési igényű gyerekek egy élettérben történő nevelése.
- ❖ A csoportba való beilleszkedés, elfogadás segítése.

Feladataink:

- ❖ A szervezett, fejlesztő tevékenység elősegítése, a gyermek sajátos igényeihez igazodó eljárások, eszközök, módszerek terápiák alkalmazásával.
- ❖ A speciális feladatok ellátása gyógypedagógiai szakpedagógus által.
- ❖ A probléma észlelése, a szűrések által a fejlesztési javaslatok elkészítése.
- ❖ A szülők tájékoztatása, bevonása, a szakvizsgálat kezdeményezése.
- ❖ A fejlesztések igazodjanak a gyermek fejlődésének üteméhez, ne terhelje túl őket, a speciális szakemberekkel együttműködés.
- ❖ **Inkluzivitás és integráció** biztosítása, a játékban való tanulás folyamatában.
- ❖ Szükség szerinti segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.
- ❖ Az óvodapedagógusok rendszeres megbeszélést folytatnak a gyógypedagógussal, szülővel, dajkával az egységes követelmények támasztása érdekében.

Kiemelten tehetséges gyermek:

A tehetséggondozás személyre szabott egyéni fejlesztési terveken keresztül valósul meg.

A tanköteles tehetséges gyermekek fejlesztése „**gazdagító- tehetséggondozó műhelyekben**” történik. A műhelyek típusáról a nevelőtestület az adott nevelési év elején dönt, a műhelytípusok és helyszíneik az óvodavezető munkatervében jelennek meg. A székhely óvoda regisztrált „**tehetségpontként**” működik. Többféle tehetség létezik. (logikai, nyelvi, mozgás, térbeli, zenei, interperszonális; de legalább négy, együtt jelentkező területet tartunk tehetségnek).

Céljaink:

- ❖ A tehetséges gyermekek felismerése, fejlődésének elősegítése, kibontakoztatása és megerősítése.

Feladataink:

- ❖ A képességek kibontakoztatása, nyilvántartása, egyéni nyomonkövetése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködés lehetőségeivel.
- ❖ A mikrocsoportos tevékenységszervezés közben a **differenciálás** gyakorlatának alkalmazása a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.
- ❖ A tehetségfejlesztő jó gyakorlat kialakítása, már jól működő **komplex tehetségfejlesztő** program adaptálása, majd tehetségfejlesztő munkacsoportok létrehozása az alábbi területeken: mozgás, vizuális nevelés, ének-zene, anyanyelvi nevelés, gondolkodás fejlesztés, környezetvédelem, drámajáték.
- ❖ A kreativitás, a szociális képességek fejlődésének támogatása.

A tehetséggondozás formái:

- ❖ Csoporton belüli tehetséggondozás.
- ❖ Csoportközi tehetségműhelyek szervezésével.

XI. Gyermekvédelem

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése

Az **egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXX. törvény** szellemében a **hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek nevelésének érdekében évente felmérjük a beiratkozó gyerekek szüleinek szociális háttérét (önkéntes adatszolgáltatásként, „nyilatkozat” formájában). Ennek megfelelően aktualizáljuk a gyermekvédelmi munkatervünket.

Az **integrációs** programunk feladatai kiterjednek óvodai nevelésünk mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Céljaink:

- ❖ A hátrányos helyzetű gyermek esélyegyenlőségének növelése, a hátrányok csökkentése.
- ❖ A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek óvodai beiratásának támogatása.

Feladataink:

- ❖ Bármilyen hátránnyal küzdő gyermek számára speciális **személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése.**
- ❖ A nevelőtestület együttműködése az alkalmazott pedagógiai módszerekben, a szervezési feladatokban.
- ❖ Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel.
- ❖ Óvoda – iskola átmenet támogatása.
- ❖ Szülővel való kapcsolattartás, együttműködés.
- ❖ Szoros kapcsolat kiépítése **a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással.**

- ❖ Intézményi önértékelés, eredményesség mérése a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének terén.
- ❖ Figyelni az óvodai csoportok kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztását.
- ❖ Alkalmazni a **meggyőzés** pedagógiai módszerét, a gyermek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében.
- ❖ A gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, speciális szakemberek bevonásával. (logopédus, fejlesztőpedagógus, Pedagógiai Szakszolgálat)
- ❖ Gondoskodni óvodásaink egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek biztosításáról, a személyiségfejlődés zavarainak megelőzéséről.
- ❖ A hátrányos és veszélyeztetett, halmozottan hátrányos, óvodáztatási támogatásban részesülő gyermek rendszeres óvodába járásának szorgalmazása, **nyomon követése**.
- ❖ A gyermekek értékeléséről szóló **visszacsatolás** folyamatos, rendszeres biztosítása.
- ❖ **Érzékenyítési technikák** alkalmazása (videotréning, szituációelemzések).
- ❖ Kiemelten segítjük a szociális magatartás tanulás fejlődését, erre fokozott lehetőséget teremtünk a mozgásos népi játékok, a drámajátékok felkínálásával.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- ❖ A csoportban dolgozó pedagógusok segítségével megoldást keresni a veszélyeztetettség megszüntetésére.
- ❖ Ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a **gyermekjóléti szolgálattól**.
- ❖ Együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal, ill. a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, és hatóságokkal (a gyermekvédelmi feladatokat az éves munkatervben rögzíti).

Az intézményvezető feladatai:

- ❖ Gondoskodik a **gyermekvédelmi** felelős munkájához szükséges feltételekről és számára **munkaköri** leírást készít.
- ❖ A nevelési év kezdetekor tájékoztatja a szülőket a **gyermekvédelmi felelős és a szociális segítő személyéről**, valamint arról, hogy milyen időpontokban, hol kereshetők fel.

Nemzeti kisebbség, migráns gyermekek segítése:

Alapelv:

- ❖ A veszélyeztetett méltóság biztosítása, a kirekesztés, az előítéletes kizorítottság megszüntetése, a **neveléshez való hozzáférés segítése**.
- ❖ Befogadó országgként a gyermekeket megillető jogok garantálása, **multikulturális** szemlélet biztosítása.

Céljaink:

- ❖ A multikulturális nevelés megvalósítása.
- ❖ A migráns gyerekek nyelvi és kulturális integrációja.
- ❖ A magyar nyelv elsajátításának elősegítése, a magyar kultúra megismertetése.
- ❖ Nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más anyanyelv és kultúra iránt.

Feladataink:

- ❖ Tartalmi integráció megvalósítása (hagyomány, zene, szokások).
- ❖ Differenciálás, egyenlőség pedagógiájának megvalósítása.
- ❖ Oldott, feszültségmentes, beszélő környezet megteremtése.
- ❖ A családra is kiterjesztett befogadás és beillesztés. Érvényesüljön a diszkrimináció- és szegregációmentesség.
- ❖ A **táplálékallergiás, vallási** okok miatt más étkezési szokással rendelkező gyermekek integrált nevelése.
- ❖ Érvényesüljön a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelési és társadalmi integrációjának támogatása.
- ❖ Érvényesüljön a minőségi neveléshez történő **egyenlő hozzáférés** joga.

XII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

**„Az ember is úgy nő, mint a fa,
gyökérzetével, kapcsolatai szerteágazó rostjaival.
Minél több, épebb kapcsolattal szívja a világot,
annál nagyobb lombot vethet „,
/Németh László/**

12.1. Család

Programunk középpontjában a gyermekek állnak, szeretnénk, ha jól éreznék magukat óvodánkban, és képességeikhez mértén, leoptimalisabban fejlődnének.

„Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés.”
(Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja)

Szülőkép

- ❖ **A hozzánk jelentkező szülők megismerik pedagógiai programunkat, elfogadják, azonosulni tudnak az általunk képviselt egyetemes emberi értékeinkhez. Együttműködőek, részt vesznek a mindennapjainkban, programjainkban.**
- ❖ **Javasataikkal, ötleteikkel segítik az intézmény fejlődését, problémáikat jelzik az óvodapedagógusnak. Kompromisszumkészséggel, közösen dolgoznak, őszinte bizalmon alapuló kapcsolatot ápolnak.**

A korrekt partneri **együttműködés elengedhetetlen** a gyermek harmonikus fejlesztése érdekében. Pedagógiai Programunk címében nem véletlen fogalmazódott meg az „**együttműködés**” szó. A pedagógiai, nevelési céljainkat csak együtt tudjuk megvalósítani.

Melyek ezek az együttműködési területek?

- ❖ **Az egészséges életmód szokásának alapozása, gyakorlása, megszilárdítása.** (táplálkozásnál: a só, cukor bevitelének csökkentése, zöldségek, gyümölcsök evésének preferálása, réteges öltözködés segítése, pihenés-bioritmus, szobatisztaság, a beteg gyermek otthon tartása, kirándulások)
- ❖ **Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.** (szokások, szabályok, magatartásnormák betartása, a TV, az informatikai eszközök használata, a szülős befogadással a gyermek segítése, a napirend figyelembe vétele, az értékek egyeztetése)
- ❖ **Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés.** (projektekhez gyűjtőmunka segítése; mindennapos mese; élmények biztosítása családi körben; együttműködés a logopédussal, a fejlesztőpedagógussal; időben érkezés, füzet bent léte, gyakorlás otthon)
- ❖ **Tevékenységek.** (együtt játszás otthon; mozgásos játékokra, sportrendezvényekre kísérés; eszközbeszerzés; udvarszépítés; csoportszoba szépítés; varrás, bábkészítés; séták, kirándulások szervezése; közös programokon aktív részvétel a gyermekkel együtt; közös barkácsolás, sütés, főzés, ünnepi készülődés; programjavaslatok, ötletek)

12.2. Szülői választmány

- ❖ A szülői érdekképviselet ellátása.
- ❖ **Egyetértési jogok** képviselete. (programok, módszerek, nevelési eljárások ismertetése)
- ❖ Ünnepeken, programokon való részvétel.

- ❖ Segítő kapocs működtetése az óvoda és az alkalmazottak, szülők között.

A kapcsolattartás tartalmi formái, lehetőségei:

- ❖ Csoportos szülői értekezlet. (évi két alkalom)
- ❖ Szülői Szervezet értekezlete. (évi két alkalom, az SZMSZ szerinti működés)
- ❖ Családlátogatás. (indokolt esetben, szülővel egyeztetve)
- ❖ „Anyás beszoktatás.”
- ❖ Napi kapcsolattartás.
- ❖ Fogadóóra.
- ❖ Nyílt napok.
- ❖ Játsszódelután.
- ❖ Munka délelőtt, vagy délután.
- ❖ Új szülőknek bemutatkozó, tájékoztató és nyílt napok, szülői értekezletek.
- ❖ Fórumok.
- ❖ Segítő szakemberek, iskolaválasztás előtti tájékoztató értekezlet.
- ❖ Honlap, csoport Facebook.
- ❖ Csoportok faliújsága.
- ❖ Kirándulások.
- ❖ Ünnepek, programok. (munkaterv alapján)

12.3. Fenntartó

A működésünk törvényes és egyéb feltételeit **Budapest Főváros III. kerület Óbuda- Békásmegyer Önkormányzat biztosítja.**

- ❖ A kapcsolattartás szabályait óvodánk **Szervezeti és Működési Szabályzata** tartalmazza.
- ❖ Az elkészült szabályzatainkat, a meghatározott időre, elfogadásra nyújtjuk be a **fenntartónak.**
- ❖ A **fenntartó** önkormányzat képviselőtestülete által **jóváhagyott** dologi és bérköltségvetés keretein belül, a törvények és rendeletek által meghatározottak szerint működtetjük intézményünket.
- ❖ A törvényes ellenőrzések során a képviselőtestület által megbízott ellenőrző személy rendelkezésére bocsátjuk a kért dokumentumokat.
- ❖ Az óvodavezető éves munkatervében és az év végi beszámolóban korrekt tájékoztatással azt kívánja biztosítani, hogy **reálisan ítélik meg** az óvodában folyó nevelőmunkánkat.
- ❖ Az óvodában történt fontos eseményekről nevelői értekezletek, munkahelyi balesetek, gyermekbalesetek, tájékoztatjuk az **Oktatási és Kulturális Osztályt.**

12.4. Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ

- ❖ Szükség esetén a családdal, a gyerekekkel foglalkozó minden szerv kerekasztal megbeszélést tart a gyerekek érdekében.
- ❖ A „Gyermekvédelmi törvény” értelmezésében **jelzőrendszert** működtetünk, a gyermekvédelmi felelős segítő munkánkat.
- ❖ **A szociális segítő munkatárs** óvodánkban, helyszínen segítő munkánkat a **2/2018. (I. 18.) EMMI rendelete alapján**. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a hozzánk járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

12.5. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat III. kerületi Tagintézménye

Nevelési tanácsadás és Tankerületi Szakértői Bizottság kapcsolata

- ❖ **Tankerületi szakértői bizottsági tevékenység.** Az enyhébb problémák feltárása, vagyis a **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTM)** megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó vizsgálatok elvégzése.
- ❖ A pszichológus, fejlesztő pedagógus, az óvodapedagógusok, a szülő együttes döntése alapján, ha szükséges, a gyermeket a **Nevelési Tanácsadó** vizsgálatára küldjük, ha lemaradásai az óvodában már nem korrigálhatók.
- ❖ A vizsgálati eredmények összegzése után a **Szakértői Bizottság** dönt arról, hogy kell e további szakvizsgálat a gyermek számára, valamint a beiskolázásról is véleményt fogalmaz meg.

12.6. Iskolák

Környezetünkben több iskola található. Szorosabb kapcsolatunk csak néhány iskolával alakult ki.

Harrer Pál Általános Iskola

- ❖ Iskolai tájékoztató, bemutatkozó anyagok eljuttatása a szülőkhöz.
- ❖ Személyes kapcsolat egy-egy tanítóval.
- ❖ Testvérek esetén gyermekvédelmi feladataink egyeztetése.
- ❖ Nyílt napokon meghívást kapunk, volt óvodásainkat meglátogatjuk.

Nagy László Általános Iskolával

- ❖ A nagycsoportosok látogatása az iskolába.

- ❖ Óvodások meghívása a „Márton napi” előadásra.
- ❖ Az első osztályos, volt óvodások látogatása két tanítási órán.
- ❖ Az óvodapedagógus, tanító közös megbeszélése a fejlődésről, tapasztalatokról.
- ❖ Tankerület „Iránytű” néven kiadványt jelentet meg, melyet megismertetünk a szülőkkel, az iskolaválasztás megkönnyítése érdekében.

12.7. Bölcsődék

- ❖ Az Óbudai Hétpettyes Óvodának közvetlen bölcsődéje nincs, a kapcsolatteremtés a környező bölcsődékkal nehezített.

Kapcsolat a Solymár utcai Bölcsődével

- ❖ A leendő kiscsoportos gyermekek látogatása.
- ❖ A bölcsődei szülői értekezleten részt vesz az óvodavezető, tagóvoda-vezető.
- ❖ Kapcsolattartás a gondozónőkkel.

12.8. Kerületi és külhoni magyar óvodák

- ❖ Levelezéssel és telefonon tartjuk a kapcsolatot kerületünk óvodáival, közös továbbképzéseken veszünk részt, bemutatók formájában ismerjük meg az intézmények pedagógiai munkáját.
- ❖ A nevelés nélküli munkanapokon gondoskodunk a közeli óvoda gyermekeinek elhelyezéséről.
- ❖ Az óvodai jelentkezések lezárása után egyeztetünk, hogy kiszűrjük a többszörös jelentkezéseket és eldöntünk, hogy melyik óvoda vállalja a gyermek elhelyezését.
- ❖ Óvodánk a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

12.9. Közművelődési és egyéb intézmények

- ❖ Múzeumok, könyvtár.
- ❖ Népzenei Iskola.
- ❖ Közösségi Ház.

Az óvoda és az Egészségügyi Intézmények

- ❖ Védőnő (évente többször, szükség szerint, hajvizsgálat)
- ❖ Fogorvos (évente egyszer, szűrővizsgálat)

Az óvoda és az Egyházakkal való együttműködés

Szülői igény szerint a történelmi egyházak megkeresése által nyújtott hittanoktatáson vehetnek részt a gyerekek, 4 éves kortól. Az óvoda a törvény szerint biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet, eszközt, az egyház a hittanoktatáshoz szakképzett hitoktatót.

Az óvoda és civil szervezetek

- ❖ **Napsugárka Alapítvány**, a Szín-Kör-Játék tagóvoda civil szervezete
- ❖ **Pöttömfalva Egyesület**, a Hétpettyes Óvoda civil szervezete

XIII. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A Pedagógiai Program 2019. szeptember 1-jétől lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik az Óbudai Hétpettyes Óvoda **2013/03.31./** határozat számú Pedagógiai Programja.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. Egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- ❖ Óvoda fenntartójánál
- ❖ Óvoda irattárában
- ❖ Óvoda vezetőjénél
- ❖ Tagóvoda-vezetőnél
- ❖ Óvoda csoportjaiban (másolatok)

Nyilvánosságra hozatal:

1–1 példányát a nevelői szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető.

Módosításának indoka:

- ❖ Törvényi jogszabályi változás
- ❖ Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Hét pettyünk van, hét erényünk,
És hét határban jó a hírünk.
Tárt szívekkel, szárnyat bontva,
Pergünk-forgunk énekszóra.
Egyek vagyunk, mégis mások, a
Tag-óvodával, így igazságos.
TYű, de széles jókedv van!
Ezt szoktuk meg nap, mint nap.
Szép környezet, örömforrás,

Ó, mily büszke Zöld Óvodánk!
Van itt játék, mesevarázs,
Otthonra kap a sok-sok mozgás.
De alkotunk is, kirándulunk,
A szeretet a hitvallásunk!

Szívvél-lélekkel közelítünk,
Zászlónkra szivárványt festünk.
Írásba foglaljuk, amit hiszünk:
Nevelni, szeretni születünk.

-
Kell a jó szó, játék, mese,
Öröm, nóta, tánc és zene,
Ritmus, rím és versikék,

-
Játszva tanuló csemeték.
Átkarolva, bátorítva,
Tág világra csodálkozva,
És mozogva, meg-megállva,
Kitárjuk a szívünket:

Óvadjuk környezetünket.
Valljuk, hogy ha így élünk,
Ovisainkat építjük,
De egyszerű lesz
Amai nagy titok: "**Tudod, szeretve vagyok!**"

(Bollókné Weinecker Tímea óvodapedagógus, drámapedagógus)